

Sekcia posudzovania vplyvov na životné prostredie

Odbor posudzovania vplyvov na životné prostredie

Námestie Ľudovíta Štúra 1, 812 35 Bratislava

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, sekcia posudzovania vplyvov na životné prostredie, odbor posudzovania vplyvov na životné prostredie, ako ústredný orgán štátnej správy starostlivosti o životné prostredie podľa §1 ods. 1 písm. a) a § 2 ods. 1 písm. c) zákona č. 525/2003 Z. z. o štátnej správe starostlivosti o životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ako správny orgán podľa § 1 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov a ako príslušný orgán podľa § 3 písm. k) a § 54 ods. 2 písm. k) zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, na základe výsledkov procesu posudzovania vykonaného podľa ustanovení zákona 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov vydáva podľa § 37 zákona 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a podľa § 46 a § 47 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov

ZÁVEREČNÉ STANOVISKO

číslo 591/2023-1.7/mo

(18993/2023, int.18994/2023)

I. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O NAVRHOVATEĽOVI

1. Názov

Carmeuse Slovakia, s. r. o.

2. Identifikačné číslo

36 198 749

3. Sídlo

Rozvojová 2/B, 040 11 Košice

II. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O NAVRHOVANEJ ČINNOSTI

1. Názov

Plán otvárký, prípravy a dobývania výhradného ložiska vápenca v DP Slavec v období 2020 – 2045

2. Účel

Účelom navrhovanej činnosti „Plán otvárký, prípravy a dobývania výhradného ložiska vápenca v DP Slavec v období 2020 – 2045“ (ďalej len „navrhovaná činnosť“ alebo „banská činnosť“ alebo „dobývanie“), je pokračovanie dobývania vysokopercentného vápenca v určenom dobývacom priestore a jeho následnej úpravy v technologickej linke.

3. Užívateľ

Carmeuse Slovakia, s.r.o., Rozvojová 2/B, 040 11 Košice

4. Umiestnenie

Kraj: Košický
Okres: Rožňava
Obec: Plavec, Plešivec
Katastrálne územie: Slavec, Vidová, Plešivec

Parcelné č.:

K. ú. Slavec: parcely KN-C č. 1563/26, 1563/27, 1563/28, 1563/29, 1563/30, 430/1, 432/1, 432/2, 432/12, 433/4, 433/5, 492/2, 432/9, 432/3, 432/10, 432/11, 433/1, 433/2, 433/3, 435/1, 435/2, 435/3, 461/2, 461/11, 461/12, 461/18, 492/1

K. ú. Vidová: KN-C č. 652, 653, 654, 655, 656, 657, 658, 660, 662, 663, 664, 665, 666, 668

K. ú. Plešivec: parcely KN-C č. 1563/26, 1563/27, 1563/28, 1563/29, 1563/30

5. Termín začatia a skončenia výstavby a prevádzky navrhovanej činnosti

Predpokladaný termín začatia realizácie: 01. 11. 2020

Ukončenie dobývania 31. 12. 2045

6. Stručný opis technického a technologického riešenia

Navrhovaná ročná kapacita dobývania vysokopercentného vápenca je 950 000 t/rok. Banská činnosť na ložisku Vápenca v dobývacom priestore (ďalej len „DP“) Slavec bude vykonávaná podľa „Plánu otvárk, prípravy a dobývania výhradného ložiska vysokopercentných vápencov v DP Slavec na obdobie 01.11.2020 – 31.12.2045“, ktorý bol vypracovaný v októbri 2020, s plánovaným úbytkom zásob 19 635 000 t. Banská činnosť sa bude vykonávať v k. ú. Slavec, k. ú. Vidová a k. ú. Plešivec na pozemkoch s celkovou výmerou 96,59 ha.

Technické riešenie plánu otvárk, prípravy a dobývania (ďalej len POPD“) výhradného ložiska Slavec vyplýva z geologických pomerov uvedeného ložiska, stavu overených zásob ložiska a kvalitatívnych parametrov dobývania suroviny – vysokopercentného vápenca.

Ložisko Slavec je situované na juhovýchodnom okraji Plešiveckej planiny Slovenského krasu a je súčasťou silického príkrovu, ktorý leží v príkrovovej pozícii na rôznych členoch gemerika. V celom rozsahu ho buduje vápencovo-dolomitový stredno až vrchnotriasový komplex. Smerná dĺžka preskúmaného ložiska v smere sever – juh S–J je 1 100 m, jeho šírka je 500 m. Hrúbka ložiska od jeho bázy (370 m n. m.) po najvyššiu etáž je 200 m.

Ložisko tvoria sivé, svetlosivé až sivobiele wettersteinské vysokopercentné vápence ladinského veku. Najpočetnejšie sú zastúpené organodetrické a kalové vápence, zložené z kryptokrištalických tmavo pigmentovaných vápnitých zhlukov tvoriacich pseudobrekciovitú z organického detritu schránok lastúrníkov, gastropod, foraminifer, krinodov, koralov a dasykladaceí. Tieto vápence tvoria hlavne západnú časť ložiska. Druhou varietou sú organodetrické a kalové vápence s brekciovitou štruktúrou tvorené útržkami vápenca prvej variety. Tretím typom sú kalové vápence mikrokryštalickej štruktúry, ktoré sa nachádzajú hlavne v severnej a južnej časti ložiska. Ďalšou varietou sú kalové vápence s brekciovitou štruktúrou. Všetky typy sa pozvoľna striedajú a časté sú chaoticky usporiadané žilky bielo a ružového kalcitu.

Ojedinele sú dolomitické vápence vyvinuté v nepravidelných malých šošovkách, ktorých priebeh pri značnom tektonickom porušení nebol stanovený. Ďalší typ hornín na

ložisku predstavujú endostratické brekcie pozostávajúce z úlomkov rôznych farebných variet vápencov a dolomitov, stmelených sivým až ružovým jemnozrnným vápencom. Podložie triasového komplexu silického príkrovu nebolo overené, v širšom okolí ložiska dosahuje hrúbku 1 200 – 1 600 m.

Akostná a technologická charakteristika dobývanej suroviny

Ložiskovú surovinu tvorí jeden technologický typ - vysokopercentný vápenec wettersteinského typu, ktorý vytvára jeden komplex. Ostatné heterogénne komponenty vo forme sialitických materiálov typu terra-rossy, ílovcov a skrývky sú sprievodným javom tektonických výplní, krasových fenoménov a korodovaného povrchu a sú to materiály znečisťujúce surovinu. Od intenzity tektonickej predispozície závisí obsah hlavných škodlivín (SiO_2 , Al_2O_3 , Fe_2O_3), ktoré vnikajú do puklín, trhlín a do intergranulárnych priestorov. Zrnitosť vápenca je závislá od štruktúry - u kalových vápencov sa pohybuje od 0,05 do 0,1 mm, u organodetrických vápencov kolíše od 0,03 do 0,7 mm.

Stav zásob

Výpočtom zásob na ložisku Slavec - Gombasek boli v zmysle Vyhlášky Slovenského geologického úradu č. 6/1992 Zb. o klasifikácii a výpočte zásob so stavom k 4. 10. 1993 vypočítané zásoby v nových kategóriách. Zásoby boli vypočítané v množstve 205 228 000 t. Množstvo zásob výhradného ložiska so stavom zásob k 31. 12. 2019

Bilančné zásoby:

Kategória Z1 - voľné: 53 790 700 t

Kategória Z1 - viazané: 5 627 000 t

Kategória Z2 - voľné: 18 650 000 t

Kategória Z2 - viazané: 6 497 000 t

Kategória Z3 - voľné: 86 396 000 t

Kategória Z3 - viazané: 27 212 000 t

Celkové zásoby k 31.12.2019 boli vo výške 198 172 700 t

z toho voľné 158 837 000 t

z toho viazané 39 268 000 t

Charakter, mocnosť a množstvo skrývky

Skrývkové pomery nadložných hornín na ložisku sú veľmi priaznivé. Skrývku do 1 m (v priemere 0,34 m) tvorí suť s úlomkami a balvanmi vysokopercentných vápencov s humusovitou hlinou. Skrývkový pomer má hodnotu 1 : 791 a celková kubatúra skrývky z posledného výpočtu zásob má hodnotu 97 881 m³.

Otvárka, príprava a dobývanie

Otvárka

V roku 2021 boli realizované odstrely na 6.c a 9.c etáži. Oba odstrely boli realizované na úpravu lomových stien, ako aj na potvrdenie seizmických účinkov trhacích prác na chránené objekty. Kvôli zmene spôsobu dopravy suroviny z lomu (nákladnými autami) bude v rokoch 2022–2024 potrebné v predstihu realizovať rozšírenie prístupovej cesty z lomu na 0. etáž o 4 m v celkovej dĺžke 600 m. Z dôvodu ochrany chráneného objektu bude realizované aj preloženie prístupovej cesty. Rozšírenie cesty bude vykonané pätnými odstreli. Materiál získaný z odstrelov bude použitý pre násyp a na vytvorenie ochranného valu pozdĺž vonkajšej strany cesty.

V uplynulých rokoch došlo k postupnému rozrezávaniu 6., 7., 9. a 10. etáže. Pre rozrezávku 9. a 10. etáže bola povolená výnimka z ustanovenia § 35 ods. 6 vyhlášky Slovenského banského úradu č. 29/1989 Zb. Ministerstvom hospodárstva Slovenskej republiky,

odborom štátnej banskej správy č. 924/152/95 zo dňa 4. 10. 1995 (ďalej len „výnimka“). Povolenie uvedenej výnimky bolo limitované maximálnou výškou 32 m posledného rezu 9. etáže pri jej rozdelení na tri rezy a maximálnou výškou 35 m posledného rezu 10. etáže pri jej rozdelení na dva rezy.

V predkladanom POPD na roky 2020–2045, pri postupe ťažby etážou 10.b, je plánované rozdelenie lomovej steny etáže 10.b a vytvorenie novej etáže 10.c na úrovni 585 m n. m., čím sa zabezpečí lepšia úroveň výkonu banskej činnosti a zároveň sa do budúca umožní realizácia clonových odstrelov steny 10.b po celej dĺžke lomovej steny. Rozdelenie etáže zabezpečí aj väčšiu bezpečnosť výkonu trhacích prác, nakoľko redukovaním množstva pätných odstrelov sa zamedzí riziku zvýšeného rozletu materiálu. Rovnako boli vytvorené dve nové etáže 7.c a 6.c, s výškou rezu 20 m, ktoré boli otvorené novovytvorenými prístupovými cestami. Súčasťou POPD sú aj projekty výstavby cesty na etáž 7.b a 9.b.

Príprava – odlesnenie a skrývka, miesto jej uloženia, eventuálne využitie

Počas platnosti POPD sa počíta s minimálnym odlesnením a to nad úrovňou 10.b etáže. Počas postupu dobývania sa v lome bude realizovať len likvidácia náletových drevín, nakoľko odlesnenie bolo vykonané v roku 2001. V strednej časti ložiska bola skrývka odstránená v roku 2001 a umiestnená na hranicu dobývacieho priestoru. Materiál zo skrývky bude využitý pri realizácii rekultivácia vydobytých priestorov.

Dobývacie metódy a zdôvodnenie ich použitia

Ložisko Slavec - Gombasek je dobývané stenovým etážovým lomom, metódou clonových odstrelov. Výška ťažobných rezov je do 25 m, okrem etáží 9c a 10b, kde bola udelená vyššie uvedená výnimka. Povolenie výnimky bolo limitované maximálnou výškou 32 m posledného rezu 9. etáže (etáž 9c) pri jej rozdelení na tri rezy a maximálnou výškou 35 m posledného rezu 10. etáže (etáž 10b) pri jej rozdelení na dva rezy. V súčasnosti dobývanie prebieha na 7 činných etážach a v predkladanom POPD sa počíta s dobývaním na celkove 9 etážach.

Postup dobývania sa zabezpečuje trhacími prácami malého a veľkého rozsahu - clonovými, pätnými odstreliami a ich kombináciou. Clonové odstrely (ďalej len „CO“) sa plánujú realizovať jedno až trojradové. Parametre CO rieši Generálny technický projekt CO v lome Gombasek, podliehajúci povoleniu obvodného banského úradu (OBÚ). Pätné odstrely sa budú používať v miestach, kde konfigurácia terénu nedovolí vrtanie vrtov pre CO, pri likvidácii piet po predchádzajúcich komorových odstreloch na 7. etáži a tiež aj pri výstavbe prístupových ciest pre etáž 7.b a 9.b. Pätné odstrely budú použité aj pri rozdelení etáže 10.b a 10.c.

Mechanizácia

Banské práce v lome sú mechanizované. Vrtacie práce sú vykonávané pojazdnou vrtnou lomovou súpravou Smartroc C50 na stlačený vzduch. Nakladanie rozpojenej horniny sa vykonáva pomocou bagra a nakladača. navrhovateľ bude používať 2 bagre a 4 nakladače.

Elektrifikácia

Prívod elektrickej energie z linky 369 je cez odpojovač, káblovým vedením do vlastnej trafostanice. Tu sú umiestnené dva 250 kVA transformátory 22000/400 V, ktoré zabezpečujú dodávku energie pre triediareň a všetky pomocné objekty na 0. etáži s centrálnou kompenzáciou v trafostanici.

Úprava suroviny

V lome budú používať nasledovné mechanizmy, alebo ich ekvivalenty:

1. *dobývanie v lome* – kolesový nakladač CAT 980 M XE, kĺbový dumper CAT 740GC (2 ks), nosnosť 40t, rýpadlo s hydraulickým kladivom CAT 326 Next Gen Hybrid;

2. *primárna stanica* – čelústový drvič Finlay 1280 Hybrid, kuželový drvič Finlay C1550, triedič SUPERTRAK 696 2 deck, kolesový nakladač CAT 972 M XE;
3. *sekundárna stanica* – triedič Terex Finlay 694 + Hybrid, kuželový drvič Finlay C1550 (alternat.), kolesový nakladač CAT 966 M XE;
4. *expedícia* – kolesový nakladač CAT 950 M;
5. *transport z lomu* – nákladné vozidlá o nosnosti 25 ton (6x6 a pod.).

Použitie mobilných zariadení má výhodu v tom, že zostavu je možné pristaviť k rozvalu, čím odpadá nutnosť prepravy suroviny, ako je to v prípade stabilne úpravárenskej linky.

Na základe modelovania úpravárenských procesov sa predpokladá, že na výrobu vápna (výpal), sa použije 60 % vyťaženej suroviny, čo je 11 781 000 t z celkového množstva 19 635 000 t.

Hotové výrobky – drvené kamenivo z voľných skládok sa expeduje priamo odberateľom nakladaním kolesovým nakladačom na dopravné prostriedky, alebo tunelovým odberom do železničných vagónov. Surovina pre výrobu vápna je dopravovaná na výsytnú stanicu a následne je transportovaná lanopásmom do zásobníka pred šachtovými pecami.

Hydrogeologické pomery a odvodnenie ložiska

Ložisko má jednoduché hydrogeologické pomery, leží nad erozívnu bázou. Množstvo zrážok v území okolo ložiska sa pohybuje od 700 do 800 mm. Nakoľko sú vysokopercenčné vápence silne tektonicky postihnuté, po puklinách a poruchách povrchové vody stečú do podlažia a v rámci ložiska sa čiastočne môžu udržať len v priestore krasových dutín vyplnených hlinito - ílovitým materiálom. Hydrogeologický režim vôd je závislý na vývoji a tvare skrasovatenia. Najviac je skrasovatelá vrchná časť ložiska do hĺbky cca 30 m, kde sú vyvinuté závrty. Skrasovatelé je i podlažie ložiska (pod úrovňou 3. etáže) v blízkosti alúvia rieky Slaná a predpokladaného podlažia ložiskového telesa.

Celkovo však na ložisku neboli pozorované žiadne pramene, pozorované boli len nesústreďené priesaky puklinových krasových vôd. Zvodnelé horizonty na ložisku neboli zistené, surovina je v styku s vodou stabilná, bez nebezpečenstva zosuvov.

Na ložisku neboli pozorované žiadne pramene, pozorované boli iba nesústreďené prietoky puklinových krasových vôd. Taktiež neboli zistené zvodnelé horizonty, surovina je v styku s vodou stabilná, bez nebezpečia zosuvov, preto nie sú potrebné mimoriadne opatrenia na odvádzanie banských vôd.

Kumulovaním atmosférických zrážok na jednotlivých etážach sa zabráni ich 0,5 až 1 % stúpaniu v smere k päte lomovej steny. Na prístupových cestách na 0. až 7. etáži budú po rozšírení cesty osadené zvody ako aj odvodňovacie žľaby, ktorými sa zabezpečuje odvodnenie prístupových ciest a zachovanie ich funkčnosti.

Dopravné napojenie

Kameňolom je napojený na cestu I/16 prostredníctvom účelovej komunikácie vedúcej z Vápenky.

Pripojenie na cestu I/16 je cez stykovú križovatku situovanú južne od obce Slavec. Jedna vetva vedie do obce Slavec, druhá vetva do areálu Vápenky Carmeuse Slovakia. Pôvodné napojenie kameňolomu pri križovatke na ceste I/16 v smere na Gombasek je pred areálom kameňolomu z bezpečnostných dôvodov zaslepené. V praxi to znamená, že jediný prístup do kameňolomu je možný iba cez areál vápenky Carmeuse Slovakia. Prístupová komunikácia do lomu je prístupná iba na základe povolenia prevádzkovateľa lomu a nie je verejne prístupná.

Likvidácia a rekultivácia ložiska

Pred ukončením dobývania ložiska navrhovateľ spracuje plán likvidácie lomu podľa § 32 zákona č. 44/1988 Zb. o ochrane a využití nerastného bohatstva (banský zákon) v znení

neskorších predpisov (ďalej len „banský zákon“). S cieľom zahľadania následkov dobývania a navrátenia územia na ďalšie využívanie bude vykonaná technická a biologická rekultivácia. Zásady, ktoré by sa mali pri rekultivácii uplatniť, sú uvedené v návrhu dokumentácie „Plán rekultivácie DP Slavec“, spracovanom spoločnosťou Carmeuse Slovakia v roku 2020.

III. POPIS PRIEBEHU POSUDZOVANIA

1. Vypracovanie správy o hodnotení

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, sekcia ochrany prírody, biodiverzity a odpadového hospodárstva (v súčasnosti sekcia posudzovania vplyvov na životné prostredie), odbor posudzovania vplyvov na životné prostredie (ďalej len „MŽP SR“ alebo „príslušný orgán“) určilo podľa § 30 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej „zákon“) rozsah hodnotenia navrhovanej činnosti č. 4154/2021-1.7/mo, 12082/2021, int.12083/202 zo dňa 03. 03. 2021.

Prerokovanie rozsahu hodnotenia navrhovanej činnosti v zmysle § 30 ods. 1 zákona sa vykonalo v súlade s § 65g ods. 1 zákona písomne v listinnej a elektronickej podobe v súlade so zákonom č. 305/2013 Z. z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o e-Governmente).

Správu o hodnotení navrhovanej činnosti (ďalej len „správa o hodnotení“), podľa prílohy č. 11 k zákonu a na základe rozsahu hodnotenia navrhovanej činnosti, vypracovala spoločnosť ENVICONSULT spol. s r.o., Obežná 7, 010 08 Žilina. Podkladom na jej vypracovanie boli:

- Rozptylová štúdia, Plán otvárk, prípravy a dobývania výhradného ložiska v DP Slavec v období 2020–2045 navrhovanej činnosti, ktorú vypracoval RNDr. Ivan Pirman v novembri 2020;
- Hluková štúdia vypracovaná spol. Klub ZPS vo vibroakustike, s.r.o. Žilina, Oddelenie objektivizácie fyzikálnych faktorov – Protokol zo dňa 02.12.2020 vypracovaný: Ing. Mgr. Michal Bugala, Ing. Ján Šimo, CSc. V časti 4. Štúdie – Zákon útlmu seizmických vln pre posudzovanú lokalitu;
- Primerané posúdenie zámeru na územia sústavy Natura 2000 – vypracoval: Mgr. Marián Buday, Prešov, september 2020;
- Záverečná správa z ornitologického výskumu DP Slavec počas hniezdneho obdobia (apríl – júl) roka 2021 vypracovaná RNDr. Ladislav Hlôška, PhD. – Biomonitoring SK, september 2021;
- Odborný posudok – posúdenie vplyvu technickej seizmicity v lome Gombasek na environment vypracovaný Prof. RNDr. Blažej Pandula, CSc., doc. Mgr. Julián Kondela, PhD. Fakulta BERG, Technickej Univerzity v Košiciach, Ústav geovied, 04. 08. 2021;
- „Plán otvárk, prípravy a dobývania výhradného ložiska Vápenca v DP Slavec v období 2020 - 2045“ – Hydrogeologický posudok vypracovaný ENVICONSULT spol. s r.o., Obežná 7, 010 08 Žilina, zodpovedný riešiteľ RNDr. Ivan Pirma, 25.11.2021;
- Stanovisko VÚVH, nábr. arm. gen. L. Svobodu 5, 812 49 Bratislava k navrhovanej činnosti „Plán otvárk, prípravy a dobývania výhradného ložiska Vápenca v DP Slavec v období 2020 - 2045“, 22. 11. 2021 a
- Gombasecké vrstvy realizácia projektu na ich ochranu, pred vplyvmi ťažby v dobývacom priestore Slavec – Lom Gombasek, vypracovaného Carmeuse Slovakia, s.r.o. Rozvojova 2/B 040 11 Košice, 28. 11. 2021.

Správa o hodnotení obsahuje nulový variant (stav, ktorý by nastal, ak by sa navrhovaná činnosť nere realizovala) a realizačný variant.

2. Rozoslanie a zverejnenie správy o hodnotení

Navrhovaná činnosť je podľa prílohy č. 8 k zákonu zaradená do kapitoly 1. Ťažobný priemysel, do položky č. 11 Lomy a povrchová ťažba a úprava kameňa, ťažba štrkopiesku a piesku a podľa časti A, od 200 000 t/rok alebo od 10 ha záberu plochy, podlieha povinnému hodnoteniu.

Navrhovateľ Carmeuse Slovakia, s.r.o., Rozvojová 2/B, 040 11 Košice, zastúpený spoločnosťou ENVICONSULT spol. s.r.o., Obežná 7, 010 08 Žilina (ďalej len „navrhovateľ“) predložil správu o hodnotení na MŽP SR dňa 07. 12. 2021.

MŽP SR zaslalo správu o hodnotení na zaujatie stanoviska podľa § 33 ods. 1 zákona, listom č. 4154/2021-1.7./mo, 69556/2021, 69557/2021 zo dňa 14. 12. 2021 povolojúcemu orgánu (*Obvodný banský úrad v Košiciach*), rezortnému orgánu (*Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky, sekcia energetiky, odbor energetickej a surovinovej politiky*), dotknutému orgánu (*Okresný úrad Rožňava, odbor starostlivosti o životné prostredie, Okresný úrad Rožňava, odbor krízového riadenia, Okresný úrad Rožňava, odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií, Okresný úrad Rožňava, odbor pozemkový a lesný, Okresný úrad Košice, odbor starostlivosti o životné prostredie, Okresné riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru v Rožňave, Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Rožňave, Úrad Košického samosprávneho kraja, Ministerstvo obrany Slovenskej republiky*) a dotknutej obci (*Obec Slavec, Obec Plešivec*) a na vyjadrenie (*Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, sekcia geológie a prírodných zdrojov, Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, sekcia ochrany prírody a biodiverzity, Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, sekcia vôd*) prostredníctvom informácie o zverejnení na webovom sídle Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky na adrese:

<https://www.enviroportal.sk/sk/eia/detail/plan-otvarky-pripravy-dobyvania-vyhradneho-loziska-vapenca-v-dp-slavec>

Všeobecne zrozumiteľné záverečné zhrnutie bolo podľa § 33 ods. 3 zákona zaslané dotknutým obciam.

MŽP SR požiadalo dotknutú obec, aby podľa § 65g ods. 3 zákona informovala o doručení správy o hodnotení verejnosť, a to do desiatich dní od doručenia správy o hodnotení a zároveň zverejnila v celom rozsahu dokumentáciu správy o hodnotení na úradnej tabuli obce a na svojom webovom sídle, ak ho má zriadené a oznámila verejnosti, v akej lehote môže verejnosť podávať pripomienky a aby označila miesto, kde sa môžu podávať, pričom uviedlo, že ak nie je možné zverejniť na úradnej tabuli obce dokumentáciu v celom rozsahu, obec na úradnej tabuli obce zverejní informáciu o tom, kde a kedy možno do nej nahliadnuť, robiť výpisy, odpisy alebo na vlastné náklady urobiť z nej kópie.

MŽP SR zároveň požiadalo dotknutú obec, aby v spolupráci s navrhovateľom, do uplynutia doby zverejnenia správy o hodnotení podľa § 34 ods. 2 a s ohľadom na § 65g zákona zabezpečila verejné prerokovanie navrhovanej činnosti a prizvala naň okrem verejnosti, aj zástupcov príslušného orgánu, rezortného orgánu a dotknutých orgánov. Súčasne bola dotknutá obec upozornená, že termín a miesto verejného prerokovania navrhovanej činnosti je dotknutá obec povinná, podľa § 34 ods. 3 zákona, oznámiť najneskôr 10 pracovných dní pred jeho konaním. Podľa § 35 ods. 4 zákona na stanovisko doručené po uplynutí stanovených lehôt nemuselo MŽP SR prihliadať.

MŽP SR podľa § 33 ods. 2 zákona zverejnilo správu o hodnotení na svojom webovom sídle www.enviroportal.sk dňa 14. 12. 2021.

Obec Slavec informovala verejnosť o doručení správy o hodnotení prostredníctvom oznámenia na elektronickej úradnej tabuli od 15. 12. 2021 do 17. 01. 2022. Informovala

verejnosť kde a kedy možno do správy o hodnotení nahliadnuť, robiť výpisy, odpisy alebo na vlastné náklady urobiť z nej kópie a o možnosti doručiť svoje stanoviská na MŽP SR.

Obec Plešivec informovala verejnosť o doručení správy o hodnotení prostredníctvom oznámenia na elektronickej úradnej tabuli od 15. 12. 2021 do 17. 01. 2022. Informovala verejnosť kde a kedy možno do správy o hodnotení nahliadnuť, robiť výpisy, odpisy alebo na vlastné náklady urobiť z nej kópie a o možnosti doručiť svoje stanoviská na MŽP SR.

3. Prerokovanie správy o hodnotení s verejnosťou

Spoločné verejné prerokovanie navrhovanej činnosti podľa § 34 zákona sa uskutočnilo dňa 12. 01. 2022 o 15:00 hod v zasadacej miestnosti Obecného úradu obce Slavec.

Podľa záznamu a prezenčnej listiny zo spoločného verejného prerokovania navrhovanej činnosti sa na prerokovaní zúčastnili zástupcovia navrhovateľa, spracovateľ správy o hodnotení, zástupca dotknutej obce Slavec, zástupca Obvodného banského úradu v Košiciach a dotknutá verejnosť.

Gejza Ambrúš, starosta obce Slavec, privítal prítomných a otvoril verejné prerokovanie navrhovanej činnosti.

Mgr. Hujo, zo spoločnosti ENVICONSULT spol. s r. o., ktorý je spracovateľom správy o hodnotení, podrobnejšie oboznámil prítomných s navrhovanou činnosťou. Vo svojej prezentácii vysvetlil, že navrhovaná činnosť predstavuje pokračovanie ťažby vápenca v určenom dobývacom priestore, a to v dobývacom priestore v k. ú. Slavec, v k. ú. Vidová, v k. ú. Plešivec a jeho následnú úpravu v technologickej linke. Ďalej uviedol, že účelom navrhovanej činnosti sú ťažobné práce na ložisku Vápenca v DP Slavec pre obdobie od 01. 11 2020 do 31. 12. 2045 s plánovaným úbytkom zásob 19 635 000 t. Taktiež informoval, že zámerom navrhovanej činnosti je zvýšiť kapacitu ročnej ťažby na 950 000 t/rok, ale bez rozšírenia dobývacieho priestoru, z dôvodu predpokladaného narastajúceho záujmu o vápenec v predmetnom regióne.

Mgr. Hujo ďalej oboznámil prítomných, že význam a vlastnosti očakávaných vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie boli posúdené v súlade so zákonom. Pri hodnotení bola braná do úvahy environmentálna citlivosť dotknutého územia, ktorá bude zasiahnutá zmenou navrhovanej činnosti, a to v súlade s platnou územnou dokumentáciou, regeneračnými schopnosťami prírodných zdrojov a únosnosťou prírodného prostredia dotknutej oblasti. Ako negatívne vplyvy navrhovanej činnosti uviedol prašnosť, hlučnosť a otrasy z clonových odstrelov, a súvisiacu dopravu nákladnými automobilmi, ktoré môžu pôsobiť v krajine ako stresové faktory. Avšak zdôraznil, že z hlukovej štúdie vyplýva, že v danom území sa imisie hluku z posudzovanej činnosti pohybujú pod hranicou prípustných hodnôt v dôsledku dostatočnej vzdialenosti a morfológie terénu, ktorý vytvára prirodzené bariéry voči šíreniu hluku do okolia lomu. Čo sa týka samotnej rekultivácie lomu informoval, že ten bude po vydobytí zásob stavebného kameniva zlikvidovaný v zmysle požiadaviek § 32 banského zákona. Cieľom rekultivácie bude vrátenie územia do jeho pôvodnej funkcie.

V diskusii starosta obce Slavec Gejza Ambrúš položil otázku, ako bude navrhovateľ eliminovať zvýšenú prašnosť v dotknutej obci.

Zástupca spoločnosti navrhovateľa uviedol, že prašnosť je už oveľa miernejšia ako pred cca 30 rokmi, a to z dôvodu, že od roku 1990 sa neplánujú komorové odstrely, t. j. trhacie práce veľkého rozsahu, ale iba clonové, tzv. systémom delených náložov. Taktiež samotná ťažba sa začína z vrchu smerom dole, etážovite, pričom prašnosť sa eliminuje použitím úžitkovej vody pre účely skrúpania a postreku prístupových komunikácií. Na 0. a 7. etáži budú po rozšírení cesty osadené zvody a odvodňovacie žľaby, ktorými sa zabezpečuje odvodnenie prístupových ciest a zachovanie ich funkčnosti. Tieto vody sú zvedené do zbernej nádrže a využívané na

kropenie a skrúpanie pri procese triedenia a na triediace a drviace zariadenia ako i na vozidlá prepravujúce vyťaženú surovinu.

Obyvatel' obce Slavec, Július Bartók uviedol, že obyvatelia dotknutej obce majú popraskané steny vo svojich obydlíach po odstreloch.

Zástupca spoločnosti navrhovateľa zdôraznil, že odstrely budú clonové, menšieho rozsahu, ktoré predstavujú trhacie práce malého rozsahu, súvisiace so sekundárnym rozpojovaním nadmerných kusov horniny. Tie mohli ale nemuseli spôsobiť trhliny na stenách rodinných domov. Otrasy počas trhacích prác sa vyhodnocujú podľa STN 73 0036, pričom povolené hodnoty navrhovateľ ešte nikdy neprekročil.

Rút Máziková, zástupkyňa Obvodného banského úradu v Košiciach, uviedla, že popraskanie stien rodinných domov môže byť spôsobené intenzívnou nákladnou dopravou (pozostávajúcou z kamiónov a nákladných vozidiel s nadmernou záťažou) na ceste I/16 v blízkosti rodinných domov.

Zástupca spoločnosti navrhovateľa podotkol, že vozidlá spoločnosti prepravujúce vyťaženú surovinu z lomu podliehajú pravidelnej technickej kontrole ako i servisu. Na prepravu kameniva využívajú pravidelne i železničnú trať.

Obyvatelia obce Slavec položili otázku, kedy sa začne s ťažbou.

Zástupca spoločnosti navrhovateľa odpovedal, že i v súčasnej dobe sa ťaží, ale majú povolenie len na 50 000 t/rok. Predmetná činnosť predstavuje pokračovanie dobývania v určenom dobývacom priestore, avšak s navýšením kapacity zo súčasných 50 000 t/rok na 950 000t/rok z dôvodu predpokladaného narastajúceho záujmu o vápenec v regióne. Akonáhle bude schválený POPD v DP Slavec postupne sa nabehne na maximálnu ťažbu, pričom sa predpokladá, že to bude cca v rokoch 2025–2028. Nový POPD je pripravený tak, aby jestvujúce ťažobné pece, ktoré prevádzkuje spoločnosť, mohli byť zásobované len surovinou z lomu Slavec. Až v roku cca 2030 bude spoločnosť v dobývaní ložiska na hranici národného parku, kde by sa mohli narušiť chránené druhy vtákov v dobe hniezdenia a rozmnožovania.

Zástupca spoločnosti navrhovateľa taktiež doplnil, že i z hľadiska socioekonomických aspektov hodnotí predmetnú činnosť kladne, pričom pozitívnym vplyvom dobývania je udržanie pracovných príležitostí v rámci primárnej zamestnanosti. Na dobývanie stavebnej suroviny je naviazaná ďalšia zamestnanosť v sfére dopravy a služieb. Na zabezpečenie plynulého chodu prevádzky bude naďalej denná zmena od 6:00 hod do 18:00hod tak ako to je vo Včelároch.

Záznam zo spoločného verejného prerokovania navrhovanej činnosti zapísala Timea Ambrúšová a podpísali Peter Hujo, spracovateľ správy o hodnotení, Jozef Rusko, zástupca navrhovateľa, Dagmar Körtvelyessyová, zástupca navrhovateľa, Tibor Dragon, zástupca navrhovateľa, Rút Máziková, zástupkyňa Obvodného banského úradu v Košiciach, Gejza Ambrúš, starosta obce Slavec a dotknutá verejnosť.

Záznam z verejného prerokovania navrhovanej činnosti s prezenčnou listinou bol na MŽP SR doručený dňa 02. 02. 2022.

4. Stanoviská, pripomienky a odborné posudky predložené k správe o hodnotení

Podľa § 35 zákona bolo na MŽP SR doručených osem písomných stanovísk, ktoré MŽP SR uvádza v skrátenom znení:

- **Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Rožňave** (list č. RÚVZRV-PPLaT-2021/1038-2 zo dňa 28. 12. 2021) vo svojom stanovisku uvádza, že navrhovaná činnosť, cit.: „je z hľadiska ochrany verejného zdravia akceptovateľná za podmienky, že:
1/ Budú realizované navrhované technické a organizačné opatrenia na zmiernenie možných nepriaznivých vplyvov navrhovanej činnosti na ŽP a verejné zdravie

2/ Z hľadiska vykonávanej činnosti je prevádzkovateľ povinný identifikovať potenciálne zdravotné riziká v zmysle požiadaviek zákona č. 355/2007 Z. z.

3/ Zabezpečiť sa, že ťažba bude realizovaná len v dennej dobe a počas pracovných dní

4/ Realizovať vyhodnotenie vplyvov navrhovanej činnosti v prvom roku prevádzky na kvalitu ovzdušia a správy z monitoringu predložiť na RÚVZ so sídlom v Rožňave

5/ Realizovať meranie hluku po zvýšení ťažobnej činnosti v najbližšej obytnej zóne a správy z monitoringu predložiť na RÚVZ so sídlom v Rožňave“.

V závere stanoviska Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Rožňave uvádza, cit.: „Vyššie uvedené posúdenia preukázali, že vplyvy na jednotlivé zložky životného prostredia pri súčasnom stave aj pri zmene navrhovanej činnosti sú identické, vplyvom výrazného zvýšenia ročnej kapacity ťažby sa vplyvy zintenzívnia a budú viac vnímané, nakoľko v posledných rokoch bola ťažba v útlme. Dominantnými vplyvmi sú hluk a znečistenie ovzdušia, čo sa prejaví predovšetkým v najbližšom okolí lomu. Z detailných vyhodnotení vyplýva, že zmenou navrhovanej činnosti nedôjde k takému nárastu vplyvov, ktoré by mohli znamenať ohrozenie zdravia ľudí. Pri hodnotení miery vplyvov zohráva významnú mieru aj skutočnosť, že ťažba prebieha iba počas dennej doby a iba v pracovné dni.“.

- **Okresný úrad Rožňava, odbor starostlivosti o životné prostredie** (list č. OU-RV-OSZP-2022/000568-002 zo dňa 04. 01. 2022), ako vecne a miestne príslušný orgán **štátnej správy odpadového hospodárstva** nemá zásadné pripomienky.
- **Okresný úrad Rožňava, odbor starostlivosti o životné prostredie** (list č. OU-RV-OSZP-2022/000535-003 zo dňa 12. 01. 2022) ako orgán **štátnej vodnej správy** uvádza, že nemá zásadné pripomienky a upozorňuje, že navrhovaná činnosť zasahuje do chránenej vodohospodárskej oblasti Plešivecká planina.
- **Okresný úrad Rožňava, odbor starostlivosti o životné prostredie** (list č. OU-RV-OSZP-2022/000656-003 zo dňa 12. 01. 2022) v stanovisku uvádza, že navrhovaná činnosť je z **hľadiska ochrany ovzdušia** možná za dodržania nasledovných podmienok, cit.:
„1. Pre navrhovanú činnosť bude potrebné aj naďalej, rovnako ako v prípade súčasnej banskej činnosti, dodržiavať všeobecné technické požiadavky a všeobecné podmienky prevádzkovania stacionárnych zdrojov emitujúcich tuhé znečisťujúce látky uvedené v prílohe č. 3, časti II, vyhlášky č. 410/2012 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o ovzduší.
Pri činnostiach, pri ktorých môžu vznikať prašné emisie, a v zariadeniach, v ktorých sa vyrábajú, upravujú, dopravujú, nakladajú, vykladajú alebo skladujú prašné materiály, je potrebné využiť technicky dostupné prostriedky s ohľadom na primeranosť nákladov na obmedzenie prašných emisií, a to najmä tieto body:
1.2.1 Zariadenia na výrobu, úpravu, dopravu prašných materiálov je potrebné zakapotovať. Ak nemožno zabezpečiť prachotesnosť, je potrebné prašnosť v čo najväčšej miere obmedzovať. Prašnú vzdušninu odvádzať na odprášenie.
1.2.6 Ak ide o úpravu stavebného odpadu, napríklad drvenie a súvisiace činnosti, ktoré sú vykonávané na voľnom priestranstve a pre ktoré nemožno podľa najlepšej dostupnej techniky riešiť odprašovanie zakapotovaním a odlučováním, je potrebné udržiavať dostatočnú vlhkosť na zabránenie alebo obmedzenie prašnosti.
1.2.7 Počas prepravy prašných materiálov musí byť prepravovaný materiál zakrytý, ak nie je prašnosť obmedzená dostatočnou vlhkosťou prepravovaného materiálu.
1.2.8 Dopravné cesty a manipulačné plochy je potrebné pravidelne čistiť a udržiavať dostatočnú vlhkosť povrchov na zabránenie rozprašovaniu alebo obmedzenie rozprašovania.“

1.3 Skladovanie a skládkovanie prašných materiálov

Pri skladovaní a skládkovaní prašných materiálov je potrebné vykonať opatrenia, ako:

- a) skladovať prašné materiály najmä v silách,
- b) zastrešiť a uzatvoriť sklad prašných materiálov zo všetkých strán,
- c) zakryť povrch skladovaných a skládkovaných prašných materiálov,
- d) zazeleniť povrch skládkovaných prašných materiálov,
- e) založiť protiveterné zazelenené zemné valy alebo vysadiť protiveternú ochrannú zeleň,
- f) udržiavať potrebnú vlhkosť povrchu uskladnených prašných materiálov.

Opatrenia bude nutné realizovať predovšetkým za dlhodobého bezsrážkového a veterného počasia.

2. Spôsob realizácie opatrení na zamedzenie prašných emisií je potrebné zapracovať do prevádzkového poriadku zariadenia. “.

- **Okresný úrad Rožňava, odbor starostlivosti o životné prostredie** (list č. OU-RV-OSZP-2022/000529-005 zo dňa 14. 01. 2022) ako orgán **ochrany prírody a krajiny** uviedol, že cit.: „požiadal listom č. OU-RV-OSZP-2021/010307-002 zo dňa 29.12.2021 Štátnu ochranu prírody Slovenskej republiky, Správu NP a BR Slovenský kras o stanovisko k predmetnej veci a predloženému zámeru. Stanovisko ŠOP SR, Správy NP Slovenský kras č. NPSK/286-006/2022 zo dňa 11. 01. 2022 bolo na tunajší úrad doručené dňa 11. 01. 2022.“ Ďalej uvádza, cit.:

„Z vyššie uvedeného stanoviska ŠOP SR Správy NP a BR Slovenský kras, vyplýva, že v ťažobnom lome a dobývacom priestore boli identifikované druhy, ktoré sú priamo predmetom ochrany CHVÚ a to d'ateľ čierny, žlna sivá, muchárik bieločrký, strakoš červenochrbtý, včelár lesný, výr skalný a sokol sťahovavý. Rovnako sa tu nachádzajú ďalšie druhy vtákov (druhy národného významu), ktorými sú napr. krkavec čierny, sokol myšiar, strnádka ciavá, žltochvost domový a skaliarik sivý. Predpokladajú sa nepriame vplyvy a to vyrušovanie hlukom a vibráciami, zvýšená prašnosť na vyskytujúce sa druhy, rovnako ako aj ovplyvnenie potravných a hniezdnych teritórií.

V roku 2016 ŠOP SR vypracovala primerané posúdenie vplyvov dobývania vápenca v lome Slavec. Na základe metodiky bola najprv identifikovaná možnosť ovplyvnenia územia sústavy Nátura 2000, ďalej možnosť ovplyvnenia jednotlivých predmetov ochrany v dotknutých územiach sústavy Nátura 2000, vplyvy dobývania vápenca v Dobývacom priestore Slavec na jednotlivé predmety ochrany a napokon bola vyhodnotená miera významnosti identifikovaných vplyvov.

V súčasnosti sa ťažobná činnosť realizuje na základe POPD spracovaného v roku 2005, ktorého platnosť bola predĺžená až do roku 2025. Ako sa uvádza v stanovisku ŠOP SR Správy NP Slovenský kras, v predchádzajúcom období nedošlo k naplneniu plánovaných postupov dobývania a k vydobytiu evidovaných zásob v rámci POPD. Predpokladaný ročný objem vyťaženej suroviny je stanovený na cca 50 000 ton. Ťažobná organizácia v roku 2015 spracovala zámer „Plán otvárk, prípravy a dobývania ložiska vápenca Slavec - Gombasek v dobývacom priestore Slavec na obdobie 2016 - 2032, podľa zákona NR SR č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie. Proces jeho schvaľovania nebol dokončený.

Nový predložený zámer POPD na obdobie rokov 2020 - 2045 počíta s výrazným navýšením ťažby až na 950 000 ton ročne. Ložisko je dobývané na 10. etážach s výškami 15 až 35 m, pričom niektoré sú ešte delené na podetáže. Hornina rozpojená trhacími prácami sa nákladnými autami dopravuje k mobilným, resp. centrálnemu drviču. Po podrvení a vytriedení horniny na jednotlivé frakcie je časť skládkovaná v lome a časť je dopravníkovým pásom prepravovaná do susediacej vápenky. Väčšia časť lomu bola v minulosti odlesnená, preto sa počíta iba s odstraňovaním náletových drevín a čiastočným odlesnením nad úrovňou etáže 10.b.

Po preštudovaní predloženého zámeru, vychádzajúc zo stanoviska ŠOP SR Správy NP Slovenský kras, tunajší úrad navrhuje správu o hodnotení prepracovať a doplniť.

Tak, ako to vyplýva aj zo stanoviska ŠOP SR Správy NP Slovenský kras, Správa o hodnotení nereflektuje fakty zistené v Záverečnej správe z ornitologického výskumu DP Slavec počas hniezdneho obdobia (apríl–júl) roka 2021 (Hlôška, Turčianska Štiavnická 2021, súčasť príloh). Počas tohto ornitologického výskumu spracovateľ zistil v dobývacom priestore 1 pár výra skalného, 1 jedinca hadiara krátkoprstého, 1 jedinca kane močiarnej, 3 jedinec orla kriklavého, 3 jedinec sokola sťahovavého, 1 jedinca sokola rároha, 4 jedinec včelára lesného, 7 párov strakoša červenochrbtého, 1 pár penice jarabej, 26 párov muchárika bielokrkého, 6 párov d'atľa prostredného, 3 páry krutihlava hnedého, 2 páry muchárika červenohrdlého, 1 pár d'atľa bielochrbtého, 1 pár d'atľa čierneho, 1 pár žlty sivej a 1 pár lelka lesného. Všetky tieto druhy sú predmetom ochrany v CHVU Slovenský kras. Tomu však vôbec nezodpovedá kapitola 6.2 Vyhodnotenie vplyvov na predmety ochrany a nadväzujúcich súčastí (napr. návrh zmierňujúcich opatrení), ktorá je súčasťou tzv. primeraného posúdenia na územia sústavy NATURA 2000. Textová časť a tabuľka č. 6 v správe o hodnotení (strana č. 72-73) sú v priamom rozpore so zisteniami uvedenými v správe z ornitologického výskumu.

Z týchto dôvodov považujeme špecifickú požiadavku č. 2.2.1 uvedenú v rozsahu hodnotenia Číslo: 4154/2021-1.7/ mo za nesplnenú.

- Je potrebné zosúladiť údaje o vtákoch uvádzané na str. 99 a 100 v textovej časti samotnej Správe o hodnotení.
- Doplnené a vypracované sú ďalšie posudky týkajúce sa ochrany jaskýň, významných geologických vrstiev a hydrogeológie, ku ktorým nemáme pripomienky a je pri nich potrebné zohľadniť stanovisko Slovenskej správy jaskýň. Týka sa to požiadaviek uvedených v bodoch 2.2.3, 2.2.4, 2.2.5 a 2.2.7.
- Splnenie špecifickej požiadavky v bode 2.2.9. Posúdenie vplyvu navrhovanej činnosti na rekreačnú oblasť Gombasek, je potrebné spracovať komplexnejšie, celá oblasť prechádza významnou obnovou.
- Je potrebné navrhnúť konkrétne požiadavky na monitoring záujmov ochrany prírody a krajiny: prvky, čas a trvanie monitorovania a spôsob odovzdávania výstupov.
- Na str. 38, str. 67, str. 101, str. 104 sa opakuje nesprávny údaj - Diviacia priepasť nie je maloplošne chránené územie v kategórii NPR, ale národná prírodná pamiatka - NPP.
- Navrhovaná činnosť bude mať výrazný vplyv na krajinný ráz južnej časti Plešivskej planiny, bude to výrazný zásah do územia NP slovenský kras. Celé POPD je plánované na neprímerane dlhé obdobie trvania až 25 rokov, pričom za túto dobu sa môžu výrazne zmeniť prírodné i ekologické pomery tejto oblasti.

Tunajší úrad vzhľadom na vyššie uvedené, ako aj z odporúčaní ŠOP SR Správy NP Slovenský kras požiadalo listom č. OU-RV-OSZP-2022/529-003 zo dňa 12. 01. 2022, o stanovisko Slovenskú Správu jaskýň Slovenskej republiky, Hodžova 11, 031 01 Liptovský Mikuláš. Po obdržaní stanoviska so Správy Slovenský jaskýň, bude naše stanovisko k Správe o hodnotení o toto doplnené.“.

- **Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, odbor štátnej ochrany prírody a krajiny** (list č. 948/2022-6.3; 3827/2022 zo dňa 02. 02 2022) predložilo nasledovné pripomienky, cit.:
 - „V predloženej správe o hodnotení je uvedených viacero rozporných informácií napr. o počte clonových odstrelov, pričom niekde je uvádzaných 5 a niekde 4 mesačne. Lom bol otvorený podstatne skôr, ako sa uvádza. NPP Gombasecká jaskyňa má uvedenú nesprávnu kategóriu. Charakteristika jaskýň sa viackrát opakuje, navyše s niektorými neaktualizovanými údajmi. Vôbec sa neuvádza vplyv na jaskyne. Informácie požadujeme zosúladiť, resp. doplniť.
 - Ministerstvo sa nestotožňuje s tvrdením, že činnosť v lome neovplyvňuje množstvo, režim a prúdenie podzemných vôd, nakoľko cez celý vápencový masív presakuje voda do podzemia a z lomu bude odtekať do retenčných nádrží.

- *V charakteristike ťažby v DP Slavec (aj v komplexnom vyhodnotení vplyvov) sa okrem iného uvádza, že „Zvýšenie kapacity ťažby si nevyžiada ďalší záber poľnohospodárskej pôdy ani lesných pozemkov“ ale v tej istej časti sa uvádza tiež, že „Trvalé zábery si vyžiada zásah do lesných porastov JPRL 197a 196 vplyvom prístupových komunikácií“, tieto lesné porasty patria do ochranných lesov. Ministerstvo požaduje tvrdenia zosúladiť.*
- *Medzi najbližšími chránenými územiaми absentujú NPP Gombasecká jaskyňa a NPP Diviacia priepasť. Tieto informácie požadujeme doplniť.*
- *Ako vplyvy na faunu sú uvedené len vplyvy na vtáky v DP Slavec, vplyvy na ďalšie skupiny živočíchov a vplyvy mimo DP Slavec absentujú. Pritom autori tieto vplyvy predikujú už v charakteristike fauny. Namiesto vplyvov na biodiverzitu sú uvedené opisy osídľovania DP Slavec po skončení ťažby a po revitalizácii / rekultivácii, ktorej návrh absentuje. Vplyvy požadujeme doplniť.*
- *Hodnotenie vplyvov na územia sústavy Natura 2000 (text a tabuľka č. 6) v správe o hodnotení je v priamom rozpore so zisteniami uvedenými v správe z ornitologického výskumu. Informácie požadujeme zosúladiť.*
- *Predložený POPD nie je v súlade s územnoplánovacou dokumentáciou VÚC Košického kraja, ktorej záväzná časť v kapitole 5 V oblasti usporiadania územia z hľadiska ekológie, ochrany prírody, ochrany kultúrnych pamiatok a ochrany pôdneho fondu určuje: 5.13. Zabezpečiť elimináciu stresových faktorov v chránených územiach prírody: 5.13.2. postupne ukončiť ťažbu nerastných surovín v chránených územiach, plány otvárk a dobývania v jestvujúcich; v kameňolomoch schvaľovať len so záväzným projektom revitalizácie a krajinného zakomponovania dotknutého územia po ukončení jeho exploatácie. Projekt revitalizácie/rekultivácie DP Slavec nie je predložený. V zmysle uvedeného, požadujeme priložiť dokumentáciu revitalizácie/ rekultivácie DP Slavec.*
- *Vo vyhodnotení vplyvov na ÚEV Plešivská planina (SKUEV0353) sa uvádza „Z istého uhla pohľadu však tento kontakt môže byť významnej povahy“, ale ďalej nie je uhol pohľadu vysvetlený napriek avizovanej významnosti. Ministerstvo požaduje toto tvrdenie vysvetliť.*
- *Zmierňujúce opatrenia sú nekonkrétne, niektoré ani nemožno považovať za zmierňujúce opatrenia, ako napr. sledovanie výskytu invázných druhov, nakoľko je to povinnosť vyplývajúca zo zákona č. 543/2002 Z. z. Podobne realizácia meraní hluku nie je zmierňujúcim opatrením, pretože meraním sa hluk nezníži. Opatrenia na ochranu jaskyne Leontína uvedené v odbornom posudku nie sú uvedené medzi zmierňujúcimi opatreniami. Ministerstvo požaduje navrhnúť konkrétne zmierňujúce opatrenia na zmiernenie všetkých identifikovaných vplyvov.*
- *Návrh monitoringu záujmov ochrany prírody považujeme za nedostatočný, pretože s monitoringom jaskýň sa ani neuvažuje. Na základe uvedeného požadujeme navrhnúť konkrétne požiadavky na monitoring záujmov ochrany prírody a krajiny: prvky, čas a trvanie monitorovania a spôsob odovzdávania výstupov.*

Prílohou správy o hodnotení je aj primerané hodnotenie vplyvov navrhovanej činnosti na územia sústavy Natura 2000. Ministerstvo upozorňuje že v stanovisku k zámeru ťažby v DP Slavec č. 5383/2021-6.3 zo dňa 20.01.2021 sme požadovali pôvodné primerané posúdenie prepracovať v zmysle viacerých pripomienok k zámeru. Naše pripomienky k primeranému hodnoteniu priloženému k zámeru sa nedajú považovať za splnené, nakoľko aktuálne predložené primerané hodnotenie nie je prepracované. Doplnené je iba o samostatnú prílohu -záverečnú správu z ornitologického výskumu DP Slanec počas obdobia (apríl -júl) roka 2021 (ďalej len „ornitologický výskum“). K ornitologickému výskumu nemá ministerstvo v zásade pripomienky a akceptuje jeho výsledky. Problém je,

že výsledky ornitologického výskumu neboli zapracované do primeraného hodnotenia ako celku, z čoho vyplýva, že výsledky primeraného hodnotenia sú v rozpore s priloženým ornitologickým výskumom. Ministerstvo upozorňuje, že nebol použitý správny metodický postup. Výsledky z ornitologického výskumu bolo potrebné zapracovať do primeraného hodnotenia, čo samozrejme ovplyvní celkové výsledky primeraného hodnotenia a preto bolo potrebné jeho prepracovanie.

Hodnotenie plnenia špecifických požiadaviek rozsahu hodnotenia

„2.2.1. Vypracovať hodnotenie vplyvov navrhovanej činnosti na územia sústavy Natura 2000 (tzv. primerané posúdenie) podľa Metodiky hodnotenia významnosti vplyvov plánov a projektov na územia sústavy Natura 2000 v Slovenskej republike (Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky, 2014, 2016) na základe aktuálneho prieskumu a s biológmi príslušného zamerania. Prílohami primeraného posúdenia budú prehľadná mapa (mapy) so zobrazením projektu a hodnotených záujmov ochrany prírody a tiež podrobnejšie mapy so zobrazením prvkov zasahujúcich do chránených biotopov a biotopov druhov.“

Komentár: Nesúhlasíme s uvedeným spôsobom riešenia, špecifickú požiadavku považujeme za nesplnenú. Primerané posúdenie nie je vypracované podľa požadovanej metodiky, požadované mapy nie sú priložené. Absentuje aj mapa so zobrazením DP Slavec, už vyňatého územia, navrhovaného pokračovania ťažby a území sústavy Natura 2000.

V tabuľkách s názvami Predpokladané vplyvy zámeru navýšenia ťažby v lome Slavec na dotknuté predmety ochrany nie sú uvedené žiadne identifikované vplyvy. Uvádza sa najmä vzťah druhov k DP napr. pre sovu dlhochvostú „hniezdi v akustickom dosahu DP“. Návrh zmierňujúcich opatrení obsahuje len niekoľko skutočne zmierňujúcich opatrení, väčšina z nich sú požiadavky vyplývajúce z platnej legislatívy. Vo viacerých opatreniach sa uvádza požiadavka „Konzultovať s príslušnou odbornou organizáciou ochrany prírody“. Ministerstvo upozorňuje, že takého vyjadrenie nenahrádza zmierňujúce opatrenia, ktoré mal za úlohu navrhnuť spracovateľ predloženej dokumentácie. Za vhodné zmierňujúce opatrenia možno považovať opatrenia uvedené v časti Ornitologický výskum, chýba im však priestorová i technická konkretizácia.

V primeranom hodnotení sa uvádza: „V období apríl až júl 2021 bol vykonaný ornitologický prieskum, ktorého realizátorom bol RNDr. Ladislav Hlôška, PhD., čo bola požiadavka orgánu ochrany prírody na doplnenie primeraného posúdenia o tento prieskum“. Z rozsahu hodnotenia, ako aj zo stanoviska ministerstva k zámeru je zrejmé, že sme nepožadovali takýto prieskum, ale prieskum vykonaný biológmi príslušného zamerania (tzn. aj napr. odborníkom na netopiere). Zároveň ministerstvo upozorňuje, že prieskum mal byť podkladom na prepracovanie primeraného hodnotenia a nie samostatnou prílohou.

„2.2.2. Na základe aktuálnych údajov, mapovaní a prieskumov vyhodnotiť vplyvy na biotu, chránené územia vrátane jaskýň, územný systém ekologickej stability (ÚSES) a krajinu.“

Komentár: Čiastočne splnené, vplyv na jaskyne sa neuvádza, opakovane sa uvádza iba ich charakteristika, navyše s neaktualizovanou dĺžkou jaskyne.

„2.2.3. Uviesť opatrenia na zachovanie reprezentatívneho odkryvu gombaseckých vrstiev, jeho vyznačenie konzultovať s odborníkmi zo Štátnej ochrany prírody Slovenskej republiky a Slovenskej správy jaskýň.“

Komentár: Požiadavka splnená.

„2.2.4. Uviesť opatrenia na zabezpečenie účinnej ochrany jaskyne Leontína.“

Komentár: Bol vypracovaný návrh realizácie projektu na ochranu jaskyne (príloha č. 5), avšak opatrenia vyplývajúce z neho nie sú uvedené medzi zmierňujúcimi opatreniami v Správe o hodnotení.

„2.2.5. Uskutočniť monitorovanie seizmických vín a ich vplyv (dôjde k výraznému zvýšeniu počtu veľkých odpalov) na podzemné prostredie Gombaseckej jaskyne, jaskyne Leontína, ako aj Diviačej priepasti.“

Komentár: Požiadavka čiastočne splnená, nesplnená je vo vzťahu k Diviačej priepasti.

Prílohou primeraného hodnotenia je aj odborný posudok „Vplyv technickej seizmicity v lome Gombasek na environment“. podľa ktorého sa po odpale veľkého rozsahu na etáži 7c v západnej časti lomu robili merania seizmicity len smerom na Diviačiu priepasť a to vo vzdialenosti 834 m. V tejto súvislosti je potrebné doplniť podrobnejšie údaje vplyvu umelo vybudenej seizmicity na NPP Diviačia priepasť, a to odpalmi z etáži, ktoré sú najbližšie k predmetnej lokalite (iba 490 m) a monitorovaním priamo v Diviačej priepasti (jaskyne do 500 m môžu byť ohrozené technickou seizmicitou). Ťažba v najvyšších etážach lomu môže nenávratne poškodiť prírodné hodnoty v NPP Diviačia priepasť a to najmä bohatú chemickú výzdobu a podzemné jazerá s výskytom stygobiontných druhov kôrovcov *Elaphoidella prosperina* a *Bathynella* sp.

Predložená správa o hodnotení, ako aj primerané hodnotenie má viacero nedostatkov, preto požadujeme, aby predmetné dokumentácie boli v zmysle všetkých vyššie uvedených pripomienok (k správe o hodnotení, primeranému hodnoteniu ako aj k rozsahu hodnotenia) dopracované. V rámci dopracovania primeraného hodnotenia odporúčame do podkladov zahrnúť aj Primerané posúdenie vplyvov dobývania vápenca v DP Slavec na územia sústavy Natura 2000 (ŠOP SR Banská Bystrica, 2016) a priebežné i záverečné vyhodnotenie vplyvov konzultovať so všetkými jeho autormi.“

- **Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, sekcia vôd** (list č. 303/2022 zo dňa 04. 01. 2022) v stanovisku uviedlo nasledovné pripomienky, cit.:
 - „Celý dobývací priestor Slavec sa nachádza v chránenej vodohospodárskej oblasti (ďalej len „CHVO“) Slovenský Kras - Plešivská planina (obr. 2, s. 6 stanoviska VÚVH, ktorá je prílohou správy o hodnotení), nielen jeho západná časť, ako je uvedené v správe v podkapitole „Vodohospodársky chránené územia“ (s. 35).
 - Podkapitola 15.4 „Stav kvality pôd“ (s. 51) správy o hodnotení rieši stav kvality podzemnej vody, text má byť zahrnutý v podkapitole 15.3. Taktiež nie je spomenutý aktuálny stav útvaru podzemnej vody, v ktorom sa DP Slavec nachádza. Daná informácia je v stanovisku VÚVH, v samotnej správe o hodnotení chýba. Stav kvality pôd nie je vôbec opísaný.
 - V podkapitole 6 „Hydrologické pomery“ (s. 31) je uvedené že „juhovýchodne od lomu preteká bezmenný ľavostranný prítok rieky Slaná cez miestnu časť Vidová“, ide o pravostranný, nie ľavostranný prítok rieky Slaná.
 - V podkapitole 5 „Vplyvy na podzemnú vodu“ (s. 61) sa konštatuje: „Činnosť v lome tak neovplyvňuje množstvo, režim ani prúdenie podzemných vôd“. S daným tvrdením zásadne nesúhlasíme. Postupným odstraňovaním veľkej časti horninového prostredia, v ktorej sa podzemná voda prirodzene akumulovala, zdržovala v hornine pri pretekaní pórmí, najmä krasovými puklinami, dochádza k ovplyvneniu množstva, režimu aj prúdenia podzemnej vody. Na mieste odstránenej časti horninového prostredia, v ktorej sa podzemná voda akumulovala, sa teraz nachádza vzduch a vo vzduchu nie je možné hovoriť o podzemnej vode. Odvodnenie vody zo zrážok je ďalšou antropogénnou činnosťou, ktorá mení prírodné podmienky a má vplyv najmä na množstvo a režim podzemnej vody. Uvedené dokumentuje aj citácia zo stanoviska VÚVH, ktoré je prílohou správy o hodnotení: „Odťažením povrchových horninových vrstiev sa vždy zvyšuje riziko vstupu potenciálnych kontaminantov do podzemných vôd“. Nesúhlasíme ani s tvrdením zo s. 62 správy o hodnotení: „Zvýšením kapacity ťažby sa vplyv na podzemné a povrchové vody oproti súčasnému stavu nezmení.“. Ide o výrazne zvýšenie ťažby z 50 000 t ročne na 950 000 t ročne. Čím viac sa bude ťažiť, tým rýchlejšie sa bude znižovať

horninové prostredie, v ktorom dochádza k prirodzenej akumulácii podzemnej vody, zvyšovať sklon územia a meniť pomer povrchová voda: podzemná voda. Riziko ohrozenia podzemnej vody sa zmenou navrhovanej činnosti zmení, v správe je tvrdený opak. Čím je menej horninového prostredia v území, tým je ohrozenie podzemnej vody väčšie, chýba jej totiž ochranná vrstva. Vplyvy na povrchovú vodu boli vyhodnotené ako bez vplyvu. Pojem povrchová voda nezahŕňa len vodné toky, ide aj o odtok vody na povrchu, až pokým vsiakne alebo sa vyparí. Povrchová voda vzniká buď priamo zo zrážkovej vody alebo vyvieraním podzemnej vody na povrch. Aj zrážková voda aj podzemná voda sú navrhovanou činnosťou ovplyvňované, čo nevyhnutne znamená, že povrchová voda (voda na povrchu) je ovplyvňovaná tiež.

- Upozorňujeme na nepresnosti v texte správy o hodnotení: V tabuľke na s. 86 vo „vplyvoch na chránené územia“ chýba CHVO Slovenský Kras - Plešivská planina. V zozname použitých materiálov chýba Malik a kol., 2013, SHMÚ, 2020 zo s. 31 textu. Kolektív je potrebné v zozname použitých materiálov vymenovať. V grafickej prílohe správy o hodnotení na výkrese č. 1 „Chránené územia riešeného územia“ nie sú vykreslené chránené oblasti prirodzenej akumulácie vody podľa zákona č. 305/2018 Z. z. Vrstvu je možné si stiahnuť na verejne prístupnom Registri priestorových informácií (<https://rpi.gov.sk/> vyhľadať „vodohospo“).
- **Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, sekcia geológie a prírodných zdrojov** (list č. 4211/2022-5.3; 936/2022 zo dňa 12. 01. 2022) v stanovisku uviedlo nasledovné pripomienky, cit.:
 - „1. Odporúčame, aby sa v texte správy používala terminológia zosúladená s predpismi banského práva (napr. nie ťažobná činnosť, ale banská činnosť, nie ťažba/ťažobné práce, ale dobývanie).
 2. Požadujeme, aby sa v celom texte správy používalo slovné spojenie vysokopercentný vápenec namiesto vápenec, pretože ide o surovinu, ktorá je vyhradeným nerastom podľa § 3 ods. 1 písm. 1) banského zákona vhodným na chemicko-technologické spracovanie.
 3. Seizmicita územia pre stavebné účely sa v súčasnosti posudzuje podľa normy STN EN1998-1 Navrhovanie konštrukcií na seizmickú odolnosť, Časť 1: Všeobecné pravidlá, seizmické zaťaženia a pravidlá pre budovy; STN EN 1998-1/N A/Z 1 Národná príloha Zmena 1 a STN EN 1998-1/NA/Z2 Národná príloha Zmeny 2. V súčasnosti sa na hodnotenie makroseizmickej intenzity územia namiesto stupnice MSK-64 používa stupnica EMS-98. Tieto údaje je potrebné aktualizovať.
 4. Odporúčame v dokumente uviesť, že v katastrálnom území Slavec sú situované dve úložiská ťažobného odpadu: odkaliská Slavec I a Slavec II, ktoré ešte neboli uzavreté podľa zákona č. 514/2008 Z. z. o nakladaní s odpadom z ťažobného priemyslu a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 514/2008 Z. z.“). Žiadame, aby navrhovateľ uviedol, či bude tieto úložiská využívať na ukladanie ťažobného odpadu, ktorý vznikne v procese realizácie navrhovanej činnosti (skrývka, technologicky nevhodná surovina pre chemicko technologické spracovanie, sialitická surovina typu terra-rossy a ílovcov), alebo určí miesto budúceho úložiska / úložisk ťažobného odpadu a následne bude postupovať podľa príslušných ustanovení zákona č. 514/2008 Z. z.“.

5. Vypracovanie odborného posudku v zmysle § 36 zákona

Odborný posudok k navrhovanej činnosti podľa § 36 zákona vypracoval na základe určenia MŽP SR, listom č. 764/2022-1.7./mo, 41225/2022 zo dňa 20. 07. 2022 Ing. Marián Bachňák, zapísaný v zozname odborne spôsobilých osôb na posudzovanie vplyvov činností na životné prostredie pod číslom 215/97-OPV (ďalej len „spracovateľ posudku“).

Spracovateľ posudku uviedol, že cit.: „Zostavovateľ správy o hodnotení navrhovanej činnosti v samotnej SoH neuvádza citácie zdrojov (autori, publikácie,...), čo do určitej miery sťažuje overiteľnosť použitých zdrojov pri konštatovaniach a argumentáciách. V rozsahu, ako bola SoH predložená, navrhovaná činnosť je identifikovateľná, po vysvetleniach a doplňujúcich podkladoch vyžiadaných od spracovateľa SoH, v procese spracovania posudku je pre navrhovanú činnosť možné vypracovať požadovaný posudok. Potrebné identifikačné údaje a priestorové geografické vzťahy sú zrozumiteľne a prehľadne zhrnuté. Určitým nedostatkom u niektorých použitých obrázkov je absencia mierky, resp. legendy.“

Stanoviská doručené k správe o hodnotení odporúčal spracovateľ posudku akceptovať a v jeho závere odporúčal príslušnému orgánu súhlasiť s realizáciou navrhovanej činnosti.

Odborný posudok bol doručený navrhovateľom na MŽP SR dňa 25. 11. 2022.

IV. KOMPLEXNÉ ZHODNOTENIE VPLYVOV NAVRHovANEJ ČINNOSTI NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA

Celkové vplyvy navrhovanej činnosti na životné prostredie a zdravie obyvateľstva boli vyhodnotené na základe výsledkov procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie nasledovne:

Vplyvy na obyvateľstvo a hodnotenie rizík

Hlavnými negatívnymi vplyvmi navrhovanej činnosti v dobývacom priestore Slavec vo vzťahu k obyvateľstvu sú prašnosť, tvorba hluku a otrasy z clonových odstrelov. Miera týchto vplyvov je daná predovšetkým vzdialenosťou obytnej zóny od lomu. Navrhovaná činnosť je umiestnená v existujúcom dobývacom priestore ložiska Slavec. Najbližšie obytné objekty predstavujú rodinné domy v obci Vidová vo vzdialenosti 0,8 km a v obci Slavec vo vzdialenosti 1,1 km.

V súvislosti s navrhovanou činnosťou rámci POPD na roky 2020-2045 sa uvažuje so zvýšením objemu dobývania z 50 tis. ton/rok na 950 tis. t/rok. Pri zvýšení dobývania budú použité rovnaké metódy dobývania a rovnaká technológia úpravy, počet clonových odstrelov sa zvýši na 4 mesačne.

Dobývanie prebieha formou jamového lomu s ponechanými bočnými stenami. Tieto sú porastené stromovou vegetáciou. Tieto aspekty spolu so vzdialenosťou prispievajú k zmierneniu negatívnych prejavov navrhovanej činnosti na obyvateľstvo.

Negatívnu úlohu tu môže zohrávať subjektívny pohľad na zvýšenie kapacity dobývania v porovnaní s poslednou dekadou, kedy bola banská činnosť významne utlmená a lokalita sa začala vyvíjať prakticky prirodzeným vývojom. S utlmením dobývania súvisel aj pokles subjektívneho vnímania hluku a prašnosti v okolí lomu a rozširovanie náletovej vegetácie, ktorá periodicky priťahuje živočíchy z okolitých biotopov.

Z hľadiska zdravotných rizík je vzhľadom na charakter činnosti vo vzťahu k obyvateľstvu relevantné posudzovať predovšetkým vplyv hluku a znečistenia ovzdušia.

Kritériom pre posudzovanie účinkov hluku je vyhláška Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 549/2007 Z. z. ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí (ďalej len „vyhláška č. 549/2007 Z. z.“), ktorá vo vonkajšom priestore v obytnom území kategórie II. stanovuje najvyššie prípustné ekvivalentné hladiny hluku pre hlučnosť z iných zdrojov 50 dB pre deň a večer a 45 dB pre noc. Nočná hladina hluku, ktorá je v tomto prípade pre zdravie obyvateľstva rozhodujúca, nebude navrhovanou činnosťou ovplyvnená.

Za účelom posúdenia hlukovej situácie v okolí lomu bola vypracovaná hluková štúdia, z ktorej vyplýva, že v danom území sa imisie hluku z posudzovanej činnosti pohybujú pod

hranicou prípustných hodnôt platných pre iné zdroje hluku a pre referenčný časový interval deň. Je to dôsledok dostatočnej vzdialenosti a morfológie terénu, ktorý vytvára prirodzené bariéry voči šíreniu hluku do okolia lomu.

Zvýšenie ťažby na 950 000 t/rok spôsobí nárast intenzity nákladnej dopravy na ceste I/16 v predmetnom úseku o 18 prejazdov nákladných vozidiel a 10 osobných vozidiel (60% suroviny bude spracovanej vo vápenke). Uvedený nárast dopravnej intenzity spôsobí nárast hlukovej záťaže v okolí cesty I/16 do 0,3 dB, čo je objektívne pre priemerne zdravého jedinca nerozpoznateľný rozdiel. Až 60 % suroviny, 570 000 t/rok sa bude dopravovať nákladnými vozidlami iba na výsypnú stanicu v dolnej časti lomu a následne transportovať lanopásmom a spracovávať vo vápenke. Zvyšná časť horniny v množstve 380 000 t /rok bude po úprave distribuovaná k odberateľom buď nákladnými vozidlami alebo železničnou dopravou. Podiel železničnej dopravy predstavuje 92 % (330 000 t/rok). Na automobilovú dopravu tak pripadá preprava 50 000 t/rok. Na prepravu uvedeného množstva potrebných 9 vozidiel denne, čo predstavuje intenzitu dopravy 18 vozidiel denne.

Z výsledkov rozptylovej štúdie vyplýva, že príspevok koncentrácií PM₁₀ a PM_{2,5} z navrhovanej činnosti k celkovej kvalite ovzdušia dosahuje podlimitné hodnoty. Príspevok prevádzky lomu a súvisiacich zariadení na spracovanie suroviny, vrátane výroby vápna na imisnú situáciu v obytnom území je klasifikovaný ako mierny. Najvyššie príspevky k 24-hodinovým koncentráciám suspendovaných častíc PM₁₀ na okraji obce Slavec boli vypočítané v hodnote 10,2 µg/m³, čo je 20,4 % limitnej hodnoty. Na okraji MČ Vidiná dosahujú koncentrácie PM₁₀ hodnoty na úrovni 17,2 % limitu a na okraji Plešivca na úrovni 6 % limitu. Príspevky činnosti k priemerným ročným koncentráciám PM₁₀ a PM_{2,5} sú výrazne nižšie, a v obytnej zóne takmer zanedbateľné. Na okraji obce Slavec dosahujú max. 0,85 % pre PM₁₀ a 0,5 % pre PM_{2,5}. Znamená to, že prípustné hodnoty nebudú prekročené ani v kumulovanom stave, po započítaní hodnoty regionálneho pozadia.

Výsledky modelového výpočtu preukázali, že príspevky hodnotených základných znečisťujúcich látok k znečisťovaniu ovzdušia od posudzovanej technológie budú v obytnom území spĺňať limitné hodnoty stanovené vyhláškou Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 244/2016 Z. z. o kvalite ovzdušia v znení neskorších predpisov.

Príspevok prevádzky lomu a súvisiacich zariadení na celkovú imisnú situáciu je klasifikovaný ako mierny, vzhľadom ku významnému zvýšeniu ťažby na 950 000 t/rok.

Čiastočným problémom znečisťovania ovzdušia tuhými znečisťujúcimi látkami môže byť sekundárna prašnosť, vznikajúca pohybom vozidiel a iných mechanizmov v rámci ložiska, predovšetkým v dlhšie trvajúcich bezzrážkových obdobiach. Veľkosť tohto vplyvu je determinovaná granulometriou prachu, rýchlosťou vetra, vlhkosťou, tlakom. Podľa súčasných poznatkov k unášaniu prachových častíc dochádza pri rýchlostiach vetra nad 5 m/s. Táto situácia sa bude aj vzhľadom na tvar ložiska vyskytovať v limitovanom časovom období, pričom je možné očakávať, že tento vplyv sa prejaví významnejšie iba v hraniciach ložiska.

Doprava surovín, vzhľadom na dobrú kvalitu prístupovej komunikácie, neprestávajúce závažný problém z hľadiska zdravotných rizík.

Z vyhodnotenia vyplýva, že ťažobné práce v lome Slavec po zvýšení kapacity ťažby predstavujú zvýšené zdravotné riziko pre obyvateľstvo okolitých obcí, ale v akceptovateľnej miere. Má to skôr psychologický akcent, vzhľadom na skokové zvýšenie ročnej ťažby.

Vplyvy na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy a geomorfologické procesy

Dobývanie v lome Slavec znamená nezvratnú zmenu reliéfu. V konečnom štádiu dobývania bude preto potrebné pripraviť projekt určujúci spôsob uzatvorenia lomu s cieľom čo najväčšieho zahľadania činnosti.

Pri dobývaní vysokoperceného vápenca nevznikajú svahové deformácie, výnimočne sa môže vyskytnúť opadávanie nestabilných kusov skaly následkom trhacích prác. Uhly stabilných svahov v tomto type horninového prostredia dosahujú cca 80°. Z hľadiska bezpečnosti sú sklony lomových stien udržiavané v sklone cca 70–80° s výškou do 20 m. Pri týchto parametroch je vznik svahových pohybov, spôsobených nestabilitou svahov vylúčený.

Zvýšením dobývania sa charakter vplyvu na reliéf a horninové prostredie oproti súčasnému stavu nezmení, zmeny nastanú skôr vo vizuálnom vnímaní tvaru reliéfu, ktorý súvisí s objemovo väčším odťažením suroviny.

Vplyv účinkov technickej seizmicity

Pre navrhovanú činnosť bol vypracovaný odborný posudok „Posúdenie vplyvu technickej seizmicity v lome Gombasek na environment“, Fakulta BERG, Technickej Univerzity v Košiciach, Ústav geovied. Výsledky merania seizmických účinkov CO 575 zo dňa 04. 08. 2021, ktorý bol uskutočnený v lome Gombasek potvrdili, že namerané hodnoty neprekročili hodnoty, ktoré stanovuje platná slovenská technická norma STN EN 1998-1/NA/Z1 Seizmické zaťaženie stavebných konštrukcií, $v_d < 3 \text{ mm.s}^{-1}$ pre frekvencie menšie ako 10 Hz a pre základovú pôdu typu „a“ a „b“. Pripustná hodnota $v_d < 1,3 \text{ mm.s}^{-1}$ nebude prekročená vo vzdialenosti väčšej ako 1000 m od ostrelu. Pri hodnotách rýchlostí kmitania menších ako $1,3 \text{ mm.s}^{-1}$ nedochádza k vzniku ďalších porúch ani v porušenom horninovom prostredí.

Vplyvy na ovzdušie

Okres Rožňava nepatrí medzi územia významne ovplyvnené produkciou emisií znečisťujúcich látok. Od roku 2000 došlo k výraznému poklesu produkcie všetkých základných znečisťujúcich látok, výrazný je pokles predovšetkým oxidov síry. Stav ovzdušia v posudzovanom území je v súčasnosti ovplyvňovaný predovšetkým činnosťou v lome, blízkej vápenky a dopravou. Ťažobná činnosť a úprava kameniva je zdrojom prašnosti. Významným zdrojom je sekundárna prašnosť vyvolaná dopravou vozidiel po nespevnených plochách v rámci areálu ložiska. V priľahlých obciach kvalitu ovzdušia nepriaznivo ovplyvňujú lokálne vykurovacie systémy, využívajúce v značnej miere pevné palivá, čo sa odráža na nepriaznivej imisnej situácii vo vykurovacom období. Narastá pritom podiel spaľovania dreva, čo sa prejavuje vo zvýšených koncentráciách PM₁₀.

Kameňolom je spolu s technologickou linkou na úpravu suroviny z hľadiska znečisťovania ovzdušia zaradený ako stredný zdroj znečisťovania ovzdušia, pričom určujúcou znečisťujúcou látkou sú tuhé znečisťujúce látky. Zdrojom prašnosti je rozpojovanie horniny a jej následná úprava.

Odkrytú plochu kameňolomu možno považovať za plošný zdroj prašných emisií, keď najmä v klimaticky nepriaznivých podmienkach (sucho, silnejší vietor) môže dôjsť k víreniu prachu, ktorý môže byť rozptýľovaný sčasti aj do okolia kameňolomu (sekundárna prašnosť). Vírenie prachu bude vzhľadom na objemovú hmotnosť kamenného prachu obmedzené prevažne na vlastnú plochu kameňolomu, prípadne na jeho najbližšie okolie.

Za hlavný zdroj znečisťovania ovzdušia tuhými látkami možno považovať sekundárnu prašnosť vznikajúcu pohybom vozidiel a iných mechanizmov v rámci lomu, predovšetkým v dlhšie trvajúcich bezzrážkových obdobiach.

K emisiám prachu dochádza krátkodobo aj pri clonových odstreloch v lome, ktoré budú pri zvýšení dobývania vykonávané priemerne cca 48 x ročne. Vzhľadom na túto frekvenciu nepovažujeme vplyv odstrelov na kvalitu ovzdušia za významný, v okolitých obciach sa dôsledok tejto činnosti neprejaví.

Vplyvy na klimatické pomery

Odstránením lesného porastu a pôdy a obnažení horninového substrátu banskou činnosťou dochádza tak k priamej zmene v radiačnej a energetickej bilancii zemského povrchu. Obnažený povrch odlišne prijíma a odráža slnečné žiarenie ako pôvodný. Areál lomu tak ovplyvňuje režim meteorologických prvkov v prízemnej vrstve ovzdušia.

Navrhovaná činnosť, ktorou je zvýšenie dobývania v existujúcom dobývacom priestore, nebude mať vplyvy na klimatické pomery a zmeny klímy ju neovplyvnia.

Vplyvy na povrchové a podzemné vody

Ložisko nie je v kontakte s povrchovými tokmi ani vodnými plochami. Vplyvy dobývania na povrchovú vodu možno vylúčiť.

Riziká banskej činnosti a úpravy suroviny v lome sú spojené s prírodnými podmienkami, hlavne morfológiou, geológiou a hydrogeológiou ložiska, charakterom vykonávanej činnosti a druhu používaných chemických látok.

Hydrogeologické pomery ložiska sú jednoduché, ložisko nie je vzhľadom na jeho morfológickú pozíciu zvodnené, nachádza sa vysoko nad miestnou eróznou bázou, čo znamená že činnosťou nedochádza k zásahu do prostredia nasýteného podzemnou vodou. Banská činnosť v lome neovplyvňuje množstvo, režim ani prúdenie podzemných vôd a nepredpokladá sa vplyv navrhovanej činnosti na podzemné vody.

Prílohou správy o hodnotení je aj stanovisko Výskumného ústavu vodného hospodárstva (ďalej len „VÚVH“), ktoré v závere uvádza, že vplyv navrhovanej činnosti z hľadiska požiadaviek článku 4.7 Rámcovej smernice o vode (ďalej len „RSV“) a § 16 vodného zákona č. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) na zmenu hladiny podzemnej vody v dotknutom útvare podzemnej vody SK200480KF Dominantné krasovo-puklinové podzemné vody Slovenského krasu sa nepredpokladá.

Útvary povrchovej vody sa v predmetnej lokalite navrhovanej činnosti nenachádzajú. Útvar podzemnej vody kvartérnych sedimentov SK1001100P Medzizrnové podzemné vody kvartérnych náplavov Slanej a jej prítokov navrhovanou činnosťou nie je dotknutý. Na základe uvedených predpokladov navrhovanú činnosť podľa článku 4.7 RSV nie je potrebné posúdiť.

Rizikom ovplyvnenia kvality podzemnej vody je používanie ťažkých dobývacích mechanizmov, zariadení na úpravu dobývanej suroviny, nákladných automobilov a inej manipulačnej techniky, ktoré sú možným zdrojom znečistenia horninového prostredia a následne podzemných vôd hlavne ropnými uhl'ovodíkmi (pohonné hmoty, oleje). Zdrojmi možného rizika sú miesta manipulácie s týmito látkami, a to predovšetkým pri tankovaní mechanizmov a úniky škodlivých látok z dobývacích mechanizmov, zariadení na úpravu dobývanej suroviny, nákladných automobilov a inej manipulačnej techniky.

Významnejšie riziko teda predstavujú iba havarijné úniky nebezpečných látok. Z hľadiska rizika ohrozenia kvality podzemnej vody vystupujúcej v prameňoch, nie je vylúčený prejav havarijného znečistenia v najbližších prameňoch - Vidovská vyvieracia a Prameň pri cintoríne v Slavci, aj keď infiltračná oblasť, cesty obehu podzemnej vody a tým pádom aj vzťah k priestoru lomu Slavec nie je známy.

Indikátorom potenciálneho znečistenia podzemnej vody v danom území je kvalita podzemnej vody v zdroji vody, ktorý sa nachádza pod areálom lomu. Z jeho doterajšieho monitorovania nevyplynuli indície zhoršenia kvality podzemnej vody.

Ovplyvnenie ďalších vyvieráčiek nachádzajúcich sa na okraji Plešiveckej planiny nie je, vzhľadom na ich vzdialenosť pravdepodobné. Ovplyvnenie vyvieráčiek nachádzajúcich sa na západnom okraji Silickej planiny je možné vylúčiť, nakoľko obeh podzemných vôd týchto

prameňov prebieha vo vlastných krasových systémoch a je viazaný na odlišné hydrogeologické štruktúry.

Vplyvy na pôdu

Pokračovanie dobývania v lome Slavec pri zvýšení kapacity ťažby nebude mať vplyv na pôdu a lesné pozemky. Banská činnosť bude realizovaná v rámci schváleného DP, v ktorom boli jednotlivé lesné pozemky vyňaté z plnenia funkcií lesov.

Vplyvy na faunu, flóru a ich biotopy

Postupným rozširovaním dobývacieho priestoru v porovnaní so súčasným stavom v západnej časti lomu bude dochádzať predovšetkým k hlukovým vplyvom, ktoré vyrušujú faunu vyskytujúcu sa v okolí. Tento vplyv je najvýznamnejší v bezprostrednej blízkosti lomu a prístupovej komunikácii. S narastajúcou vzdialenosťou negatívne dopady hluku a pohybu vozidiel postupne doznievajú. Niektoré druhy živočíchov sú na vyrušovanie tolerantnejšie, menej tolerantné druhy z riešeného územia ustupujú do relatívne pokojnejších častí územia.

Na základe výsledkov detailného ornitologického výskumu vykonaného v DP Slavec v hniezdnom období roka 2021 (viď L. Hlôška: Záverečná správa z ornitologického výskumu DP Slavec počas hniezdného obdobia (apríl – júl) roka 2021) je možné predpokladať vplyvy na ornitocenózu riešeného územia zhrnúť do nasledujúcich bodov:

Cit.: „1. Plánovanou banskou činnosťou (odstrelní horniny v ťažobných stenách, jej následným drvením a premiestňovaním) budú najviac ovplyvnené druhy vtákov, ktoré sú počas hniezdenia ekocenoticky viazané na sekundárne sutinové a skalné biotopy nachádzajúce sa v DP Slavec (t. z., že tu majú hniezda - hniezdiská). Ide o druhy, ktorých hniezdenie v danom type biotopu potvrdil ornitologický výskum vykonávaný v časovom rozmedzí apríl – júl 2021 a to konkrétne (zoradené zostupne podľa počtu hniezdných párov zistených v DP Slavec); žltochvost domový (17 hniezdných párov/DP Slavec), trasochvost biely (6 hniezdných párov/DP Slavec), krkavec čierny (1 hniezdny pár/DP Slavec), skaliarik sivý (1 hniezdny pár/DP Slavec), sokol myšiar (1 hniezdny pár/DP Slavec) a výr skalný (1 hniezdny pár/DP Slavec). Špeciálne na sukcesnú drevinovú vegetáciu vyvíjajúcu sa na opustených skalných terasách je viazaný v období hniezdenia stehlík konôpka (21 hniezdných párov/DP Slavec). Pri týchto druhoch, ktoré patria do hniezdej gildy hniezdičov na skalách, resp. na kríkoch (na stabilizovanej sutine alebo na opustených ťažobných etážach) hrozí na miestach ťažby vápenca priama likvidácia hniezdného prostredia, resp. redukcia vhodného hniezdného prostredia.

2. Výrub drevinovej vegetácie spojený s prípravou ťažobných stien na dobývanie povedie k zániku hniezdných možností najmä pre druhy vtákov patriacich do hniezdnjej gildy hniezdičov na kríkoch a stromoch, ako aj hniezdičov na zemi a v bylinnej vegetácii. Náhradné možnosti sa môžu postupom času vytvoriť v časti lomu, ktorá sa ponechá na samovývoj a spontánnu sukcesiu rastlinných a živočíšnych spoločenstiev.

3. Priestory dobývania a úpravy horniny (napr. odstrely, drvenie a triedenie), ako aj následná doprava nákladnými automobilmi môžu pôsobiť v krajine ako stresové faktory (hlučnosť, prašnosť, vibrácie, pôdna erózia) a rušiť vtáky v dobe hniezdenia a rozmnožovania.

4. Dobývanie horniny a jej premiestňovanie môžu vyvolať zmeny v priestorovej distribúcii aj ďalších živočíšnych skupín, viazaných na aktívne ťažobné terasy DP, ako napr. pavúkovcov, motýľov, rovnokrídlovcov, plazov a drobných zemných cicavcov a ich predátorov. U menej pohyblivých živočíšnych skupín môže byť príčinou (najmä v začiatočných fázach dobývania) zvýšenej miery mortality.

Po adaptácii na opakujúci sa stresor (antropickú disturbanciu) dôjde pravdepodobne v ich lokálnych populáciách k redistribúcii do náhradných biotopov v tej časti DP, kde sa dobývanie neplánuje a kde prebieha spontánná sekundárna sukcesia rastlinných spoločenstiev a na ne viazaných zoocenóz.“.

Vplyvy na biodiverzitu

Riešené územie predstavuje lom, v ktorom prebiehalo dobývanie od 60-tych rokov 20. storočia, čo znamenalo zásah do biodiverzity územia. Zníženie biodiverzity v lome je charakteristické pre priestory aktívnej banskej činnosti. Po ukončení dobývania je predpoklad postupného zvyšovania biodiverzity s postupným nástupom sukcesie, čo možno v súčasnosti pozorovať v častiach lomu, kde bola banská činnosť ukončená.

Po ukončení banskej činnosti by mala byť uprednostnená prírode blízka obnova biodiverzity pred technickou rekultiváciou územia. Nevhodná je technická rekultivácia vo forme zavážania priestoru rôznymi druhmi odpadov. O výbere spôsobu obnovy územia a voľbe vhodných opatrení na podporu biodiverzity bude nevyhnutné konzultovať s miestnou organizáciou Štátnej ochrany prírody Slovenskej republiky (ďalej len „ŠOP SR“) - Správa Národného parku (ďalej len „NP“) Slovenský kras. Pri správne zvolenej rekultivácii (revitalizácii) sa priestor po banskej činnosti môže stať významným centrom biodiverzity, dokonca aj na častiach, ktoré boli dobývané a k dobývaniu už nedochádza, hoci v ostatných častiach lomu dobývanie ešte pokračuje.

Pri ukončení dobývania a následnej rekultivácii lomu možno dokonca hovoriť o príležitosti na zvýšenie biodiverzity územia, keď na mieste pôvodných lesných ekosystémov, ktorých je v okolí území dostatok, vzniknú nové skalné biotopy. Skalné steny kameňolomu ako nepôvodné biotopy územia výraznou mierou pozitívne ovplyvňujú diverzitu druhov, čo dokumentujú pozorovania vo viacerých kameňolomoch s ukončenou banskou činnosťou. Opustené lomové steny môžu byť hniezdnym biotopom a úkrytom napr. výra skalného (*Bubo bubo*), žltochvosta domového (*Phoenicurus ochruros*), vrabca poľného (*Passer montanus*), trasochvosta bieleho (*Motacilla alba*), skaliarika sivého (*Oenanthe oenanthe*), raniaka hrdzavého (*Nyctalus noctula*), večernice tmavej (*Vespertilio murinus*) a jašterice múrovej (*Lacerta muralis*). Sutiny sú priestorom na zimný úkryt obojživelníkov a plazov.

Dôležité je monitorovanie výskytu invázných druhov rastlín, ktoré môžu obsadzovať voľné plochy a rýchlo sa šíriť.

Vplyvy na územný systém ekologickej stability (ÚSES)

Okolie lomu Slavec sa nachádza v území, kde je vyčlenené nadregionálne biocentrum (ďalej len „NRBc1“) Slovenský kras, ktoré zaberá významnú časť národného parku (ďalej len „NP“), resp. chráneného vtáčieho územia (ďalej len „CHVÚ“). Dobývací priestor je hranicou nielen týchto chránených území ale aj NRBc1 a rozsah vplyvov je prakticky identický s vplyvmi uvedenými v časti C.III.9 správy o hodnotení. Zvýšený ťažba v DP bude mať porovnateľné vplyvy ako v súčasnosti, vzhľadom na kapacitu dobývania budú tieto vplyvy intenzívnejšie v kontaktných priestoroch DP s NRBc1. Týka sa to predovšetkým severnej časti DP.

Vplyvy na chránené územia a ich ochranné pásma

Hranica Národného parku (NP) Slovenský kras je v kontakte so severnou a západnou hranicou a čiastočne aj východnou a južnou hranicou DP. Lesné porasty boli v rámci DP (v kontakte s hranicou NP) v minulosti odstránené (rok 2000). Vzhľadom na to, že tu nebola urobená skrývka zeminy a neprebíhalo tu banská činnosť, došlo postupne k zarastaniu odlesneného priestoru krovinným porastom, ktorý predstavuje v súčasnosti biotop pre živočíchy. Rozšírením dobývania v tomto priestore dôjde k záberom uvedených biotopov a vytlačeniu živočíchov z tohto priestoru. Rozšírenie dobývania bude len v rámci hranice DP.

Dominantným vplyvom banskej činnosti je hluk a prašnosť, ktorá sa však prejavuje iba v najbližšom okolí lomu. Druhy citlivejšie na tieto negatívne faktory opustia tento priestor aj za hranicami DP. Po ukončení dobývania je predpoklad ich postupného návratu.

Z maloplošných chránených území, ktoré boli identifikované v širšom riešenom území chráneného areálu (ďalej len „CHA“) Slaná, národná prírodná rezervácia (ďalej len „NPR“)

Brzotínske skaly a NPR Diviačia priepasť sa nachádzajú v dostatočnej vzdialenosti od riešeného územia a nie je predpoklad ohrozenia, resp. negatívneho ovplyvnenia priameho či nepriameho a predmety ochrany týchto území.

Národný park Aggtelek v Maďarskej republike je vzdialený cca 5,5 km juhovýchodne od hranice DP Slavec. Vzhľadom na vzdialenosť a posúdenie vplyvu na najbližšie chránené územia v okolí DP Slavec, ovplyvnenie národného parku Aggtelek je vylúčené.

Vplyvy na krajinu a scenériu krajiny

Medzi negatívne dôsledky banskej činnosti na krajinu možno zaradiť predovšetkým narušenie jej scenérie. Odlesnenie a dobývanie spôsobili zmenu krajiny, vznikom špecifického antropogénneho reliéfu a povrchu územia. Vizuálny význam kameňolomu, ako zložky štruktúry krajiny, vyplýva z jeho tvaru, veľkosti, pozície v reliéfe a vzdialenosti od pozorovateľa.

Veľkosťou možno lom Slavec zaradiť medzi veľké lomy. Schválený DP zaberá rozlohu cca 96,59 ha, dolná časť bola prevažne vydobytá. Plocha súčasného dobývaného priestoru je cca 79,28 ha. Priestor lomu je najviac viditeľný na vstupe do rekreačnej oblasti Gombasek, podstatná časť lomu je viditeľná aj z miestnej časti Vidová. Predovšetkým severná časť lomu je vizuálne vnímaná od okrajovej časti obce Slavec. Vizuálny vplyv lomu na krajinu možno sledovať aj z hľadiska štádií jeho vývoja. Prvým štádiom bolo odstránenie vegetačnej pokrývky, tvorenej lesným porastom a pôdneho horizontu - skrývky. Druhým štádiom je samotné dobývanie hornín - deštruovanie foriem reliéfu vytváraním etáží vo svahu horninového masívu. Tretím štádiom bolo utlmenie banskej činnosti v severnej časti lomu, kde možno pozorovať pomalú sukcesiu rastlín.

Po vydobytí zásob stavebného kameňa bude lom zlikvidovaný v zmysle požiadaviek § 32 banského zákona. Pred ukončením dobývania ložiska navrhovateľ spracuje plán likvidácie lomu. Jeho súčasťou bude plán rekultivácie, ktorý zahŕňa aj biologickú časť rekultivácie. Cieľom rekultivácie je vrátenie územia, resp. jeho časti do jeho pôvodnej funkcie prostredníctvom technických a ekologických riešení.

Likvidácia lomu bude realizovaná formou technickej a biologickej rekultivácie, s cieľom zahľadania následkov dobývania a navrátenia územia na ďalšie využívanie. Predpokladá sa, že dominantnou činnosťou rekultivácie bude zalesnenie a vytvorenie podmienok pre zachovanie vitálneho lesa. To predstavuje aj vytvorenie mikrodepresií v skalnom podklade, ktoré budú zadržiavať vodu pod hlinitým pokryvom a zamedzenie odtoku vody (dažd'ovej a topiaceho sa snehu) mimo tento priestor. Vznikom vitálneho lesa dôjde k zmene negatívneho primárneho dojmu z vydobytého priestoru. Súčasne sa potenciálne aj obnovia viaceré ekosystémové funkcie.

Rekultiváciou lomu budú splnené aj požiadavky zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov, podľa ktorého podnikatelia a právnické osoby, ktoré svojou činnosťou zasahujú do ekosystémov, ich zložiek alebo prvkov, sú povinní na vlastné náklady vykonávať opatrenia smerujúce k predchádzaniu a obmedzovaniu ich poškodzovania a ničenia, pričom sú povinní tieto opatrenia zahrnúť už do návrhov projektov, programov, plánov a ostatnej dokumentácie vypracúvanej podľa osobitných predpisov (v tomto prípade POPD a plán likvidácie lomu podľa § 32 zákona banského zákona). Konečný efekt pri správne vykonanej rekultivácii banského priestoru a po celkovej revitalizácii územia a jeho začlenení do okolitej krajiny nemusí byť nevyhnutne vnímaný ako negatívny. V istom zmysle možno dokonca hovoriť o príležitosti na zvýšenie biodiverzity a ekologickej stability krajiny. Pri plánovaní a realizácii rekultivácie a revitalizácie sa odporúča úzka spolupráca s príslušným

orgánom ochrany prírody a krajiny, s cieľom zamedzenia vstupu alochtónnych drevinových taxónov do krajinných prvkov daného územia.

Z hľadiska územného systému ekologickej stability, činnosť nezasahuje, ani iným spôsobom neovplyvňuje vyčlenené prvky ÚSES, vzhľadom na trvanie ťažobnej činnosti v desiatkach rokov by bola funkcia ÚSES trvalo narušená. Zvýšením kapacity dobývania sa vplyv na krajinu oproti súčasnému stavu nezmení, vplyvom zvýšenej banskej činnosti sa existujúci vplyv zintenzívni.

Vplyvy na urbánny komplex a využívanie zeme

Realizácia navrhovanej činnosti má pozitívny vplyv na priemyselnú výrobu, nakoľko zvýšením dobývania dochádza k saturovaniu zvýšených nárokov na potrebu stavebných surovín.

Realizáciou navrhovanej činnosti nedôjde k ovplyvneniu poľnohospodárskej a lesnej výroby.

DP Slavec sa nachádza v atraktívnom prostredí Slovenského krasu, ktorého turistický potenciál nie je využitý. Cca 900 m juhovýchodne sa nachádza rekreačný areál Gombasek. Na jeho okraji je vstup do Gombaseckej jaskyne, ktorá je hlavnou atrakciou. Celý areál je od okraja DP Slavec vzdialený cca 650 m. Priame ovplyvnenie rekreačnej oblasti je vzhľadom na vzdialenosť vylúčené. Nepriamo ovplyvňuje rekreačnú oblasť predovšetkým vizuálne, nakoľko lom je priamo viditeľný z podstatnej časti kempu ako aj oddychovej zóny. Objektívne narúša krajinný obraz krasovej krajiny aj napriek faktu, že lom je v prevádzke viac ako 50 rokov. Časovo obmedzenými vplyvmi bude prevádzkový hluk z banskej činnosti, ktorý však podľa výsledkov hlukovej štúdie bude pod prípustné hodnoty hluku. Hluk z banskej činnosti je navyše maskovaný hlukom z cestnej dopravy na ceste I/16. V budúcnosti v koridore jestvujúcej cesty sa plánuje výstavba rýchlostnej cesty R2 a je predpoklad ďalšieho potlačenia vplyvu banskej činnosti. Výraznejšie bude vnímaný vplyv odstrelov v lome, v tomto prípade ide o krátkodobý vplyv trvajúci niekoľko sekúnd a niekoľkokrát za mesiac. Všetky uvedené vplyvy sa budú prejavovať iba počas dennej doby a pracovných dní t. j. v čase kedy sú vnímané najmenej.

Navrhovateľ o každom odstrele v DP Slavec už v súčasnosti informuje prevádzku Gombaseckej jaskyne (v prípade odstrelu veľkého rozsahu 24 hodín dopredu), za účelom úpravy vstupu do jaskyne. Z bezpečnostných dôvodov v čase odstrelov musí byť priestor jaskyne bez návštevníkov a sprievodcov.

Vplyvy na kultúrne a historické pamiatky

V blízkom okolí DP Slavec sa nevyskytujú žiadne kultúrno-historické pamiatky.

Vplyvy na archeologické náleziská

Vzhľadom na to, že územie sa využíva na dobývanie vysokopercentného vápenca a navrhovaná činnosť bude prebiehať v otvorenej časti lomu, nebude mať vplyv na archeologické náleziská.

Vplyvy na paleontologické náleziská a významné geologické lokality

V okolí 1 km sa nachádzajú geologické lokality Gombasecká jaskyňa a Čierna vyvieracia. Po realizácii navrhovanej činnosti sa nepredpokladá žiadny vplyv na paleontologické náleziská a významné geologické lokality. Na vedecké a študijné účely, z hľadiska poznania geologickej stavby územia, môže slúžiť samotný lom.

Synergické a kumulatívne vplyvy

Dominantnými vplyvmi banskej činnosti sú hluk a tvorba emisií prachu. V posudzovanom území je umiestnená prevádzka vápenky, ktorá je vo vlastníctve navrhovateľa a úzko súvisí s navrhovanou činnosťou. Dominantným vplyvom uvedenej prevádzky sú emisie

tuhých znečisťujúcich látok (TZL), ktoré boli v spolupôsobení so zvýšením ročnej ťažby zohľadnené aj vo vyhodnotení znečisťovania ovzdušia a výpočte koncentrácií v rámci rozptylovej štúdie.

Z významnejších infraštruktúrnych stavieb sa v území navrhuje výstavba rýchlostnej cesty R2 v úseku Tornaľa – Gombasek a nadväzujúceho úseku Gombasek – Včeláre. Trasovanie rýchlostnej cesty je dané morfológiou terénu a využíva údolie rieky Slaná v spoločnom dopravnom koridore s cestou I/16 a železničnou traťou. Vzhľadom na líniový charakter stavby, táto v území pôsobí predovšetkým ako migračná bariéra a má analogické vplyvy ako jestvujúce cestné komunikácie. Spolupôsobenie s banskou činnosťou bude predovšetkým v etape výstavby rýchlostnej cesty, stavebné práce budú mať podobný charakter ako ťažobná činnosť (bez vplyvu odstrelov), t. j. produkcia hluku a prašnosti pri prejazdoch stavebných mechanizmov a vozidiel a zemných prácach. Výstavba rýchlostnej cesty v blízkosti DP Slavec môže nadobudnúť dočasný kumulatívny charakter, počas prevádzky už rýchlostná cesta nadobudne charakter vplyvov líniových stavieb s hlavným vplyvom hluku

V. CELKOVÉ HODNOTENIE VPLYVOV NAVRHOVANEJ ČINNOSTI NA NAVRHOVANÉ CHRÁNENÉ VTÁČIE ÚZEMIA, ÚZEMIA EURÓPSKEHO VÝZNAMU ALEBO SÚVISLÚ EURÓPSKU SÚSTAVU CHRÁNENÝCH ÚZEMÍ (Natura 2000)

Do posudzovaného priestoru zo širšieho geografického hľadiska a z hľadiska možných vplyvov navrhovanej činnosti zasahuje päť území sústavy Natura 2000:

- Územie európskeho významu (SKUEV0353) Plešivská planina,
- Územie európskeho významu (SKUEV0343) Plešivské stráně,
- Územie európskeho významu (SKUEV0350) Brzotínske skaly,
- Územie európskeho významu (SKUEV0398) Slaná,
- Chránené vtáčie územie (SKCHVU027) Slovenský kras.

Územie európskeho významu (SKUEV0353) Plešivská planina

Územie európskeho významu (ďalej len „ÚEV“) Plešivská planina sa vo vzťahu k navrhovanej činnosti v zmysle „Metodiky hodnotenia významnosti vplyvov plánov a projektov na územia sústavy Natura 2000 v Slovenskej republike“ (ďalej len „metodika hodnotenia“) považuje za územie nepriamo dotknuté z nasledujúcich dôvodov:

- Navrhovaná činnosť nezasahuje priamo do územia európskeho významu, lokalita sa však v severnej, resp. severovýchodnej časti dobývacieho priestoru priamo kontaktuje s ÚEV Plešivská planina na línii spoločnej hranice.
- Predmety ochrany - druhy v ÚEV Plešivská planina (v jej kontaktnej zóne s DP) môžu byť v najbližšom okolí ovplyvňované počas prípravy záujmového územia na ťažbu, vrátane obnovy, resp. budovania účelovej cestnej siete a počas ťažby predovšetkým hlukom, prašnosťou a polutantmi, ktorých zdrojom budú odstrely, ťažobné zariadenia, stavebné a dopravné mechanizmy.
- Z dôvodu že dotknutá plocha nezasahuje priamo do územia európskeho významu, nedôjde k plošnej redukcii biotopov európskeho významu v príľahlej časti ÚEV k dobývaciemu priestoru.
- Nepriame vplyvy na niektoré predmety ochrany v kontaktnej zóne ÚEV s dobývacím priestorom môžu vzniknúť z dôvodu nadmernej prašnosti a zodpovedajúcich aktuálnych veterných podmienok počas technickej prípravy, dobývania a vnútornej dopravy; elimináciou týchto vplyvov (napr. kropením, sledovaním poveternostných podmienok) sa vplyvy môžu obmedziť na prijateľné minimum.

- K nepriamym vplyvom môže dôjsť vplyvom nadmernej prašnosti na ponikle veľkokvetý (*Pulsatilla grandis*) s vplyvom na opel'ovačov s následkom redukcie reprodukčných schopností druhu; na motýle – spriadača kostihojového (*Callimorpha quadripunctaria*) a mlynárika východného (*Leptidea morsei*) s vplyvom na vývojové štádiá druhu, hostiteľské a živné rastliny; z dôvodu relatívne intenzívnej ľudskej činnosti na šelmy – rysa ostrovida (*Lynx lynx*) a vlka dravého (*Canis lupus*) plošným obmedzením ich prirodzených teritórií.
- Aktivity z dôvodu otvárania, prípravy a dobývania v dobývacom priestore nebudú odlišné od doterajšieho spôsobu dobývania a spracovania suroviny, nebudú znamenať podstatný zásah do predmetov ochrany ÚEV Plešivská planina.
- Z vyššie uvedených dôvodov nedochádza ani k redukcii diverzity.
- Naplňovanie cieľov ochrany nebude významne negatívne narušované.

Integrita ÚEV Plešivská planina môže byť narušená v jeho kontaktnej zóne s dobývacím priestorom, vplyvy sa však musia eliminovať vhodnými technickými opatreniami (eliminácia vzniku nadmernej prašnosti).

Územie európskeho významu (SKUEV0343) Plešivské stráne

Územie európskeho významu Plešivské stráne sa vo vzťahu k navrhovanej činnosti, v zmysle vyššie uvedenej metodiky hodnotenia, považuje za územie nepriamo dotknuté z nasledujúcich dôvodov:

- Územie nie je priamo dotknuté navrhovanou činnosťou, lokalita nezasahuje priamo do územia európskeho významu, aj keď isté interakcie medzi územiami Natura 2000 v dotknutom území existujú; západná hranica záujmového územia je od ÚEV vzdialená cca 300-350 m.
- Nepredpokladá sa ovplyvňovanie predmetov ochrany ÚEV Plešivské stráne počas prípravy záujmového územia na dobývanie a počas dobývania predovšetkým hlukom a polutantmi, ktorých zdrojom budú stavebné a dopravné mechanizmy; možné je nepriame ovplyvňovanie napr. nadmernou prašnosťou pri „vhodných“ poveternostných podmienkach, pričom však technológia dobývania ráta s elimináciou prašnosti, napr. kropením.
- K nepriamym vplyvom prirodzene dochádza z dôvodu relatívne intenzívnej ľudskej činnosti na šelmy – rysa ostrovida (*Lynx lynx*) a vlka dravého (*Canis lupus*) plošným obmedzením ich prirodzených teritórií. Uvedené druhy sa priestorom s ľudskými aktivitami obyčajne vyhýbajú.
- Aktivity z dôvodu otvárania, prípravy a dobývania v dobývacom priestore nebudú odlišné od doterajšieho spôsobu dobývania a spracovania vyťaženej suroviny, nebudú znamenať podstatný zásah do predmetov ochrany ÚEV Plešivská planina.
- Z vyššie uvedených dôvodov nedochádza ani k redukcii diverzity.
- Naplňovanie cieľov ochrany nebude významne negatívne narušované.

Integrita ÚEV Plešivské stráne nebude narušená

Územie európskeho významu (SKUEV0350) Brzotínske skaly

Územie európskeho významu Brzotínske skaly sa vo vzťahu k navrhovanej činnosti v zmysle metodiky hodnotenia považuje za územie nepriamo dotknuté z nasledujúcich dôvodov:

- Územie nie je priamo dotknuté navrhovanou činnosťou, hranica záujmového územia je od ÚEV vzdialená najmenej cca 700 - 1020 m, navrhovaná činnosť nezasahuje do ÚEV.
- Nepredpokladá sa (a vylučuje sa) priame ovplyvňovanie predmetov ochrany ÚEV Brzotínske skaly banskou činnosťou v lome Slavec. V rámci koncentrácie viacerých území sústavy Natura 2000 v blízkom okolí (ÚEV Plešivská planina, Plešivské stráne,

Slaná, Brzotínske skaly, ktoré sú zároveň súčasťou chráneného vtáčieho územia (ďalej len „CHVÚ“) Slovenský kras vrátane podstatnej časti dobývacieho priestoru) existujú určité vzájomné interakcie medzi územiaми (z hľadiska mobility viacerých druhov vtákov a netopierov).

- Z vyššie uvedených dôvodov nedochádza ani k redukcii diverzity.
- Naplňovanie cieľov ochrany nebude významne negatívne narušované.

Integrita ÚEV Brzotínske skaly nebude narušená.

Územie európskeho významu (SKUEV0398) Slaná

Územie európskeho významu Slaná sa vo vzťahu k navrhovanej činnosti, v zmysle metodiky hodnotenia, považuje za územie nepriamo dotknuté z nasledujúcich dôvodov:

- Územie nie je priamo dotknuté navrhovanou činnosťou, aj keď isté interakcie medzi územiaми Natura 2000 v dotknutom území existujú; hranica záujmového územia je od ÚEV vzdialená cca 400 - 700 m, lokalita navrhovanej činnosti nezasahuje do územia európskeho významu.
- Niektoré predmety ochrany - druhy v ÚEV Slaná (predovšetkým vydra riečna) môžu byť v najbližšom okolí lomu Slavec dočasne ovplyvnené počas prevádzky v lome, vyrušovanie však nepresiahne úroveň súčasnej prevádzky. Možné ovplyvňovanie je však kumulatívnej povahy, pridružuje sa ruch z cestnej a železničnej dopravy v relatívne úzkom údolí riečky Slaná.
- Do úvahy je potrebné potenciálne predpokladať aj teoretickú možnosť havárie čistiarne odpadových vôd (ďalej len „ČOV“) ku lomu pridruženej vápenky s následným prienikom obsahu čistiarne ČOV do konečného recipientu, do toku riečky Slaná. Havarijný stav by znamenal ohrozenie niektorých druhov – predmetov ochrany ÚEV Slaná, predovšetkým druhov rýb európskeho významu (ide len o možnosť, u ktorej je predpoklad dôslednej eliminácie).
- Ďalšie predmety ochrany ÚEV – viaceré druhy netopierov nie sú prevádzkou v lome ohrozované.
- Z vyššie uvedených dôvodov nedochádza ani k redukcii diverzity.
- Naplňovanie cieľov ochrany nebude významne negatívne narušované.

Integrita ÚEV Slaná nebude narušená.

Chránené vtáčie územie (SKCHVU027) Slovenský kras

CHVÚ Slovenský kras vo vzťahu k navrhovanej činnosti, v zmysle metodiky hodnotenia, považuje za územie dotknuté z nasledujúcich dôvodov:

- Územie je priamo dotknuté navrhovanou činnosťou, ktorá priamo zasahuje do územia sústavy Natura 2000.
- Predmety ochrany (druhy) v CHVÚ Slovenský kras môžu byť v záujmovom priestore a v najbližšom okolí ovplyvnené prácami na otváraní rozšíreného ložiska vápenca a po uvedení priestoru do prevádzky aj prevádzkou tak, ako doteraz zo strany súčasného otvoreného ložiska v lome Slavec, ktorého záujmová časť ložiska je jeho súčasťou.
- Predpokladajú sa aktivitami obsiahnutými v pripravovanom POPD vplyvy na niektoré predmety ochrany (podmienky sa zásadne nezmenia), druhy vtákov, ktoré obývajú (vrátane hniezdenia) vďaka vhodným podmienkam vhodné biotopy priamo v dobývacom priestore, tiež na druhy vtákov hniezdiacich a obývajúcich priestory v kontakte s dobývacím priestorom po jeho obvode (cca do 200 - 500 m od hranice DP v závislosti od druhu a jeho adaptability) a tiež na druhy vtákov, ktoré nad dotknuté územie zalietavajú. Na niektoré druhy, obývajúce vhodné biotopy v dobývacom priestore a v týchto biotopoch hniezdiace môžu mať aktivity lomu priame vplyvy, tie je možné čiastočne eliminovať vhodnými opatreniami.

- Z vyššie uvedených dôvodov, pri realizácii navrhovaných opatrení, by nemalo dochádzať k redukcii diverzity, ani k naplňovaniu cieľov ochrany CHVÚ.

Integrita CHVÚ Slovenský kras bude čiastočne narušená v podstate tak ako doteraz v okrajovej zóne po obvode dobývacieho priestoru; táto skutočnosť však neznamená podstatný zásah do integrity, je len kontinuálnym pokračovaním aktivít v DP. Vplyvy na niektoré druhy avifauny budú intenzívnejšie v porovnaní s cca 5 ročným útlmom dobývania v posledných rokoch.

Vyhodnotenie možných kumulatívnych vplyvov na CHVÚ a ÚEV

V kontakte lokality navrhovanej činnosti (vyčlenenej v DP Slavec v súvislosti s pripravovaným POPD) s územiaми sústavy Natura 2000 nepôsobí na tieto územia prevádzka v lome kumulatívne s inými prejavmi antropogénnej činnosti. Vápenka spoločnosti navrhovateľa, situovaná juhovýchodne od dobývacieho priestoru na jeho úpätí, pôsobí len vo svojom územnom rozsahu.

Ak sa predpokladajú určité vplyvy z prevádzky navrhovanej činnosti na ÚEV Slaná (južne od DP), tie sú veľmi slabé a nepodstatné, možné vplyvy možno považovať za kumuláciu s príspevom cestnej a železničnej dopravy v údolí Slanej. Vzhľadom ku skutočnosti, že tento stav je historicky dlhodobý, nebude v súvislosti s navrhovanou činnosťou dochádzať k zmenám na ovplyvňovaní predmetov ochrany ÚEV.

Vyhodnotenie vplyvov navrhovanej činnosti na integritu území sústavy Natura 2000.

Na základe Primeraného hodnotenia (Buday, 2020), ktoré bolo doplnené o detailný ornitologický výskum, vykonaný v DP Slavec v hniezdnom období roka 2021 (viď L. Hlôška: Záverečná správa z ornitologického výskumu DP Slavec počas hniezdného obdobia apríl – júl 2021) možno konštatovať, že realizácia navrhovanej činnosti mierne a nepodstatne zasiahne do integrity Chráneného vtáčieho územia Slovenský kras (v dotknutom segmente krajiny) a môže mierne zasiahnuť do integrity ÚEV Plešivská planina v časti kontaktujúcej DP. Do integrity ÚEV Plešivské stráne, Slaná a Brzotínske skaly nezasiahne. K fragmentácii území Natura 2000 v dotknutom segmente Slovenského krasu v súvislosti s realizáciou navrhovanej činnosti nedôjde a nebude významne narušená integrita identifikovaných lokalít Natura 2000.

Realizácia navrhovanej činnosti pri dodržiavaní zmiernujúcich opatrení nebude mať zásadný nepriaznivý vplyv na integritu dotknutých území sústavy Natura 2000 z hľadiska cieľov ich ochrany. Opatrenia na zmiernenie nepriaznivých vplyvov navrhovanej činnosti na biotu sú uvedené v časti VI. 3. tohto záverečného stanoviska. Návrh monitorovania a frekvencie monitorovania bioty, v jednotlivých fázach zvýšenia dobývania v DP Slavec, uvádza MŽP SR v časti VI. 4. tohto záverečného stanoviska.

VI. ROZHODNUTIE VO VECI

1. Záverečné stanovisko

Na základe komplexného posúdenia navrhovanej činnosti podľa zákona, pri ktorom bol zohľadnený stav využitia územia a únosnosť prírodného prostredia, význam očakávaných vplyvov navrhovanej činnosti na jednotlivé zložky životného prostredia, chránené územia a zdravie obyvateľstva z hľadiska ich pravdepodobnosti, rozsahu a trvania, po vyhodnotení predložených stanovísk a pripomienok, výsledku spoločného verejného prerokovania navrhovanej činnosti a záverov odborného posudku a za súčasného stavu poznania, MŽP SR

súhlasí

s realizáciou navrhovanej činnosti za predpokladu dodržania príslušných platných právnych predpisov a splnenia podmienok a realizácie opatrení uvedených v kapitole VI.3. tohto záverečného stanoviska.

Platnosť záverečného stanoviska je sedem rokov odo dňa nadobudnutia jeho právoplatnosti. Záverečné stanovisko nestráca platnosť, ak sa počas jeho platnosti začne konanie o umiestnení alebo povolení činnosti podľa osobitných predpisov.

2. Odsúhlasený variant

Na základe záverov komplexného posúdenia navrhovanej činnosti podľa zákona, príslušný orgán súhlasí s realizačným variantom uvedeným v správe o hodnotení a popísaného v bode II.6. tohto záverečného stanoviska, tzn. s pokračovaním ťažby vysokopercentného vápenca v určenom dobývacom priestore a jeho následnej úpravy v technologickej linke, s kapacitou 950 000 t/rok, na ploche s celkovou výmerou 96,59 ha.

3. Opatrenia a podmienky na prípravu, realizáciu a prípadne na ukončenie navrhovanej činnosti vrátane opatrení na vylúčenie alebo zníženie významne nepriaznivých vplyvov navrhovanej činnosti

Na základe charakteru navrhovanej činnosti, celkových výsledkov procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie, na základe správy o hodnotení a odborného posudku, s prihliadnutím na stanoviská zainteresovaných subjektov, sa pre navrhovanú činnosť určujú nasledovné opatrenia a podmienky:

1. Pred realizáciou navrhovanej činnosti vytvoriť nové skalné dutiny v časti DP bez zásahu - nové hniezdne možnosti pre výra skalného, sokola myšiara, sokola sťahovavého či krkavca čierneho.
2. Potrebné plošné odstraňovanie drevín v dobývacom priestore v enklávach súvislo porastených drevinami (sekundárne porastených po predchádzajúcom odlesnení) realizovať etapovito – podľa skutočnej potreby a s načasovaním ich odstraňovania výlučne v mimovegetačnom období (október – 15. február). Počas prípravy územia a odlesňovacích prác zabezpečiť environmentálny dozor.
3. Nezasahovať do lesných porastov JPRL 197a 196.
4. Monitorovať a odstraňovať, nepôvodné invázne druhy rastlín na dotknutých plochách a popri účelových komunikáciách a predovšetkým zabrániť ich šíreniu do prostredia území Natura 2000.
5. Čiastkové rekultivácie vyťažených častí dobývacieho priestoru, resp. konečnú rekultiváciu lomu, konzultovať s odbornou organizáciou ochrany prírody a organizovať tak, aby rekultivované priestory boli prispôsobené hniezdnym nárokom druhov vtákov, tolerujúcich vyťažený priestor (vyžitie pôdnej skrývky; prirodzený vznik trávno-drevinových porastov; ozeleňovanie definitívne vyťažených enkláv prirodzenou cestou – náletom; hniezdne plošinky s previsom pre výra skalného a pod.) Nevykonávať rekultivácie spojené s navázaním zeminy na etáže.
6. Zachovať existujúce, resp. vytvárať nové nehlboké terénne depresie, ktoré sú po vyplnení vodou refúgiami a rozmnožovacími biotopmi obojživelníkov.
7. Vyššie uvedené zmierňujúce opatrenia ochrany prírody, aj návrh monitorovania bioty v jednotlivých fázach zvýšenia dobývania, uvedený v časti VI. 4. tohto záverečného stanoviska, konzultovať pred ich realizáciou s odbornou organizáciou ochrany prírody, so ŠOP SR - so Správou NP Slovenský kras.

8. Realizovať meranie hluku po zvýšení ťažobnej činnosti v najbližšej obytnej zóne, na najbližších objektoch bývania obce Slavec časť Vidová a správy z merania hluku predložiť Regionálnemu úradu verejného zdravotníctva so sídlom v Rožňave (ďalej len „RÚVZ“).
9. Na základe výsledkov meraní hluku komunikovať s obyvateľmi obce Slavec o možnostiach zmiernenia vplyvov hluku a prípadných kompenzáciách.
10. Dodržiavať podmienky realizácie clonových odstrelov stanovené schváleným Generálnym technickým projektom pre clonové odstrely.
11. Vykonávať pravidelné merania seizmických účinkov trhacích prác v priestoroch jaskyne Leontína.
12. Realizovať navrhnutú novú cestu, ktorá sa vyhne priestoru vstupu do jaskyne Leontína.
13. Odstavné plochy pre vozidlá zabezpečiť proti únikom ropných látok a prevádzkových kvapalín do horninového prostredia.
14. Používať iba vozidlá a zariadenia v dobrom technickom stave a zabezpečiť ich pravidelnú kontrolu.
15. Realizovať monitorovanie vplyvov navrhovanej činnosti na kvalitu ovzdušia v prvom roku jej realizácie a správy z monitorovania predložiť na RÚVZ.
16. Zabezpečiť potrebnú vlhkosť povrchu nespevnených komunikácií na minimalizáciu sekundárnej prašnosti.
17. Banskú činnosť vykonávať iba v dennom čase a iba počas pracovných dní.

4. Požadovaný rozsah poprojektovej analýzy

Podľa ustanovení § 39 ods. 1 zákona je ten, kto realizuje navrhovanú činnosť povinný zabezpečiť aj súlad realizovania činnosti s týmto zákonom, s rozhodnutiami vydanými podľa tohto zákona a ich podmienkami, a to počas celej prípravy, realizácie a ukončenia činnosti.

Podľa ustanovení § 39 ods. 2 zákona je ten, kto realizuje navrhovanú činnosť, ktorá bola predmetom posudzovania vplyvov podľa tohto zákona, povinný zabezpečiť vykonávanie poprojektovej analýzy, ktorá pozostáva najmä zo:

- systematického sledovania a merania vplyvov navrhovanej činnosti,
- kontroly plnenia a vyhodnocovania účinnosti požiadaviek uvedených v záverečnom stanovisku a v povolení činnosti,
- zabezpečenia odborného porovnania predpokladaných vplyvov uvedených v správe o hodnotení so skutočným stavom.

Rozsah a lehotu sledovania a vyhodnocovania vplyvov určí povoľujúci orgán, v súlade s týmto záverečným stanoviskom vydaným podľa § 37 zákona.

V DP Slavec a v jeho okolí bezprostredne zasiahnutom dobývaním vysokoperceného vápenca, v teréne zamerať reprezentatívnu sieť trvalých výskumných plôch (ďalej iba „TML“) za účelom opakovaného merania a sledovania zmien v populáciách bioindikačne významných zástupcov fauny (vrátane druhov európskeho významu).

TML budú v teréne rozmiestnené v troch zónach vplyvu:

- 1.) Zóna A – nultá zóna s priamymi vplyvmi dobývania na biotu (DP Slavec)
- 2.) Zóna B – dotyková zóna s doznievajúcimi vplyvmi dobývania na biotu (pás široký 100 m po obvode DP)
- 3.) Zóna C – referenčná, mimo dosah vplyvov banskej činnosti

TML budú v jednotlivých zónach rozmiestnené v rovnakom počte tak, aby umožnili monitorovanie zmien tak v rastlinných ako aj živočíšnych spoločenstvách vo všetkých hlavných biotopoch porovnávaných zón narušenia.

Na základe publikovaných výsledkov z dlhodobých ekologických výskumov zameraných na sledovanie časopriestorových zmien v distribúcii a prežívaní bioindikačne významných živočíšnych a rastlinných taxónov a populácií sa navrhuje monitorovanie nasledujúcich biotických zložiek:

- 1.) Fytocenologické snímkovanie vegetácie vo vytypovaných biotopoch a v teréne zameraných TML,
- 2.) batrachologický a herpetologický výskum,
- 3.) mammaliologický výskum (vrátane taxocenóz drobných zemných cicavcov a stredne veľkých a veľkých cicavcov a netopierov v jaskynných priestorov a skalných štrbín),
- 4.) výskum bioindikačne významných taxonomických skupín bezstavovcov (Evertebrata), konkrétne pavúkov (Araneae), chrobákov čeľade Carabidae, mäkkýšov (Mollusca), rovnokrídlavcov (Orthoptera) a motýľov (Lepidoptera).

Frekvencia monitorovania bioty v jednotlivých fázach zvýšenia dobývania v DP Slavec

Monitorovanie bioty - za jeden kalendárny rok fáze zvyšovania dobývania – prvé 2 roky po sebe

Monitorovanie	Ročné obdobie	Mesač. frekvencia (počet dní)	Ročná frekvencia (počet dní)
Vyššie rastliny	jarný aspekt (apríl - máj), letný aspekt (jún júl) a jesenný aspekt (september)	3 dni x 3 aspekty	9 x
Biotopy	jarný aspekt (apríl - máj), letný aspekt (jún júl) a jesenný aspekt (september)	3 dni x 3 aspekty	9 x
Obojživelníky, plazy	marec - november	1 x	9 x
Vtáky	január - december	1 x	12 x
Stredne veľké a veľké cicavce	január - december	1 x	12 x
Drobné zemné cicavce	jarný aspekt (máj - jún) a jesenný aspekt (september - október)	6 dní x 2 aspekty	12 x
Netopiere	apríl - október	1 x	7 x

Monitorovanie bioty - za jeden kalendárny rok fáze zvyšovania ťažby – 3 roky počas zvýšenej intenzity dobývania s dvojročnou periodicitou

Monitorovanie	Ročné obdobie	Mesač. frekvencia (počet dní)	Ročná frekvencia (počet dní)
Vyššie rastliny	jarný aspekt (apríl - máj), letný aspekt (jún júl) a jesenný aspekt (september)	3 dni x 3 aspekty	9 x
Biotopy	jarný aspekt (apríl - máj), letný aspekt (jún júl) a jesenný aspekt (september)	3 dni x 3 aspekty	9 x

Monitorovanie	Ročné obdobie	Mesač. frekvencia (počet dní)	Ročná frekvencia (počet dní)
Obožživelníky, plazy	marec - november	1 x	9 x
Vtáky	január - december	1 x	12 x
Stredne veľké a veľké cicavce	január - december	1 x	12 x
Drobné zemné cicavce	jarný aspekt (máj - jún) a jesenný aspekt (september - október)	6 dní x 2 aspekty	12 x
Netopiere	apríl - október	1 x	7 x

Výsledky monitorovania štatisticky spracovávať, analyzovať a vyhodnocovať v ročnej správe a poskytovať ŠOP SR – Správa NP Slovenský kras.

5. Rozhodnutie o akceptovaní alebo neakceptovaní predložených písomných stanovísk k správe o hodnotení, doručených podľa § 35 vrátane odôvodnených písomných pripomienok, ktoré boli doručené verejnosťou

Podľa § 35 zákona bolo na MŽP SR doručených celkovo 8 písomných stanovísk, ktoré MŽP SR uvádza v skrátenom znení. MŽP SR požiadalo navrhovateľa, listom č. 764/2022-1.7/mo, 10365/2022 zo dňa 21. 02. 2022, o poskytnutie doplňujúcich informácií podľa § 35 ods. 5 zákona.

Navrhovateľ poskytol doplňujúce informácie listom č. 329/22 zo dňa 12. 05. 2022, doručeným na MŽP SR dňa 13. 05. 2022 (ďalej len „doplňujúce informácie navrhovateľa“). V rámci doplňujúcich informácií navrhovateľ, okrem vyjadrenia k jednotlivým stanoviskám, doplnil aj mapové prílohy s chránenými územiaми vo vzťahu k DP Slavec; Odborný posudok - Posúdenie vplyvu technickej seizmicity v lome Gombasek na Diviačiu priepasť (Fakulta BERG, Technickej Univerzity v Košiciach, Ústav geovied, Prof. RNDr. Blažej Pandula, Csc., doc. Mgr. Julián Kondela, PhD., marec 2022; Plán rekultivácie Lom Gombasek, Carmeuse Slovakia, s. r. o. a Primerané posúdenie zámeru na územia sústavy Natura 2000, Mgr. Marián Buday, Prešov, september 2020. Doplňujúce informácie navrhovateľa boli podkladom pre vypracovanie záverečného stanoviska.

- **Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Rožňave** (list č. RÚVZRV-PPLaT-2021/1038-2 zo dňa 28.12.2021) vo svojom stanovisku uvádza, že navrhovaná činnosť, cit.: „je z hľadiska ochrany verejného zdravia akceptovateľná za podmienky, že:
1/ Budú realizované navrhované technické a organizačné opatrenia na zmiernenie možných nepriaznivých vplyvov navrhovanej činnosti na ŽP a verejné zdravie
2/ Z hľadiska vykonávanej činnosti je prevádzkovateľ povinný identifikovať potenciálne zdravotné riziká v zmysle požiadaviek zákona č. 355/2007 Z. z.
3/ Zabezpečí sa, že ťažba bude realizovaná len v dennej dobe a počas pracovných dní
4/ Realizovať vyhodnotenie vplyvov navrhovanej činnosti v prvom roku prevádzky na kvalitu ovzdušia a správy z monitoringu predložiť na RÚVZ so sídlom v Rožňave
5/ Realizovať meranie hluku po zvýšení ťažobnej činnosti v najbližšej obytnej zóne a správy z monitoringu predložiť na RÚVZ so sídlom v Rožňave“.

V závere stanoviska Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Rožňave uvádza, cit.: „Vyššie uvedené posúdenia preukázali, že vplyvy na jednotlivé zložky životného prostredia pri súčasnom stave aj pri zmene navrhovanej činnosti sú identické,

vplyvom výrazného zvýšenia ročnej kapacity ťažby sa vplyvy zintenzívnia a budú viac vnímané, nakoľko v posledných rokoch bola ťažba v útlme. Dominantnými vplyvmi sú hlučnosť a znečistenie ovzdušia, čo sa prejaví predovšetkým v najbližšom okolí lomu. Z detailných vyhodnotení vyplýva, že zmenou navrhovanej činnosti nedôjde k takému nárastu vplyvov, ktoré by mohli znamenať ohrozenie zdravia ľudí. Pri hodnotení miery vplyvov zohráva významnú mieru aj skutočnosť, že ťažba prebieha iba počas dennej doby a iba v pracovných dňoch.

Vyjadrenie MŽP SR: Akceptuje sa. Podmienky RÚVZ sú zapracované do časti VI. 3 tohto záverečného stanoviska.

- **Okresný úrad Rožňava, odbor starostlivosti o životné prostredie** (list č. OU-RV-OSZP-2022/000568-002 zo dňa 04. 01. 2022), ako vecne a miestne príslušný orgán štátnej správy odpadového hospodárstva nemá zásadné pripomienky.

Vyjadrenie MŽP SR: Berie sa na vedomie.

- **Okresný úrad Rožňava, odbor starostlivosti o životné prostredie** (list č. OU-RV-OSZP-2022/000535-003 zo dňa 12.01.2022) ako orgán štátnej vodnej správy uvádza, že nemá zásadné pripomienky a upozorňuje, že navrhovaná činnosť zasahuje do chránenej vodohospodárskej oblasti Plešivecká planina.

Vyjadrenie MŽP SR: Akceptuje sa, chránená vodohospodárska oblasť Slovenský kras - Plešivská planina je uvedená a zobrazená v stanovisku Výskumného ústavu vodného hospodárstva, ktoré je prílohou správy o hodnotení.

- **Okresný úrad Rožňava, odbor starostlivosti o životné prostredie** (list č. OU-RV-OSZP-2022/000656-003 zo dňa 12. 01. 2022) v stanovisku uvádza, že navrhovaná činnosť je z hľadiska ochrany ovzdušia možná za dodržania nasledovných podmienok, cit.:

„1. Pre navrhovanú činnosť bude potrebné aj naďalej, rovnako ako v prípade súčasnej banskej činnosti, dodržiavať všeobecné technické požiadavky a všeobecné podmienky prevádzkovania stacionárnych zdrojov emitujúcich tuhé znečisťujúce látky uvedené v prílohe č. 3, časti II, vyhlášky č. 410/2012 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o ovzduší.

Pri činnostiach, pri ktorých môžu vzniknúť prašné emisie, a v zariadeniach, v ktorých sa vyrábajú, upravujú, dopravujú, nakladajú, vykladajú alebo skladujú prašné materiály, je potrebné využiť technicky dostupné prostriedky s ohľadom na primeranosť nákladov na obmedzenie prašných emisií, a to najmä tieto body:

1.2.1 Zariadenia na výrobu, úpravu, dopravu prašných materiálov je potrebné zakapotovať. Ak nemožno zabezpečiť prachotesnosť, je potrebné prašnosť v čo najväčšej miere obmedzovať. Prašnú vzdušninu odvádzať na odprášenie.

1.2.6 Ak ide o úpravu stavebného odpadu, napríklad drvenie a súvisiace činnosti, ktoré sú vykonávané na voľnom priestranstve a pre ktoré nemožno podľa najlepšej dostupnej techniky riešiť odprašovanie zakapotovaním a odlučovaním, je potrebné udržiavať dostatočnú vlhkosť na zabránenie alebo obmedzenie prašnosti.

1.2.7 Počas prepravy prašných materiálov musí byť prepravovaný materiál zakrytý, ak nie je prašnosť obmedzená dostatočnou vlhkosťou prepravovaného materiálu.

1.2.8 Dopravné cesty a manipulačné plochy je potrebné pravidelne čistiť a udržiavať dostatočnú vlhkosť povrchov na zabránenie rozprašovaniu alebo obmedzenie rozprašovania.

1.3 Skladovanie a skládkovanie prašných materiálov

Pri skladovaní a skládkovaní prašných materiálov je potrebné vykonať opatrenia, ako:

a) skladovať prašné materiály najmä v silách,

- b) *zastrešiť a uzatvoriť sklad prašných materiálov zo všetkých strán,*
- c) *zakryť povrch skladovaných a skládkovaných prašných materiálov,*
- d) *zazeleniť povrch skládkovaných prašných materiálov,*
- e) *založiť protiveterné zazelenené zemné valy alebo vysadiť protiveternú ochrannú zeleň,*
- f) *udržiavať potrebnú vlhkosť povrchu uskladnených prašných materiálov.*

Opatrenia bude nutné realizovať predovšetkým za dlhodobého bezzrážkového a veterného počasia.

2. Spôsob realizácie opatrení na zamedzenie prašných emisií je potrebné zapracovať do prevádzkového poriadku zariadenia. “.

Vyjadrenie MŽP SR: Akceptuje sa, stanovisko je súhlasné, podmienené dodržiavaním všeobecných podmienok prevádzkovania stacionárnych zdrojov emitujúcich tuhé znečisťujúce látky v legislatíve ochrany ovzdušia. Na obmedzenie sekundárnej prašnosti je v časti VI. 3. tohto záverečného stanoviska navrhnuté opatrenie, zabezpečiť potrebnú vlhkosť povrchu nespevnených komunikácií.

- **Okresný úrad Rožňava, odbor starostlivosti o životné prostredie** (list č. OU-RV-OSZP-2022/000529-005 zo dňa 14.01.2022) ako orgán **ochrany prírody a krajiny** uviedol, že cit.: „požiadal listom č. OU-RV-OSZP-2021/010307-002 zo dňa 29.12.2021 Štátnu ochranu prírody Slovenskej republiky, Správu NP a BR Slovenský kras o stanovisko k predmetnej veci a predloženému zámeru. Stanovisko ŠOP SR, Správy NP Slovenský kras č. NPSK/286-006/2022 zo dňa 11.01.2022 bolo na tunajší úrad doručené dňa 11.1.2022. “. Ďalej uvádza, cit.:

„Z vyššie uvedeného stanoviska ŠOP SR Správy NP a BR Slovenský kras, vyplýva, že v ťažobnom lome a dobývacom priestore boli identifikované druhy, ktoré sú priamo predmetom ochrany CHVÚ a to d'ateľ čierny, žlna sivá, muchárik bieločrý, strakoš červenochrbtý, včelár lesný, výr skalný a sokol s'ťahovavý. Rovnako sa tu nachádzajú ďalšie druhy vtákov (druhy národného významu), ktorými sú napr. krkavec čierny, sokol myšiar, strnádka ciavá, žltochvost domový a skaliarik sivý. Predpokladajú sa nepriame vplyvy a to vyrušovanie hlukom a vibráciami, zvýšená prašnosť na vyskytujúce sa druhy, rovnako ako aj ovplyvnenie potravných a hniezdných teritórií.

V roku 2016 ŠOP SR vypracovala primerané posúdenie vplyvov dobývania vápenca v lome Slavec. Na základe metodiky bola najprv identifikovaná možnosť ovplyvnenia územia sústavy Náтура 2000, ďalej možnosť ovplyvnenia jednotlivých predmetov ochrany v dotknutých územiach sústavy Náтура 2000, vplyvy dobývania vápenca v Dobývacom priestore Slavec na jednotlivé predmety ochrany a napokon bola vyhodnotená miera významnosti identifikovaných vplyvov.

V súčasnosti sa ťažobná činnosť realizuje na základe POPD spracovaného v roku 2005, ktorého platnosť bola predĺžená až do roku 2025. Ako sa uvádza v stanovisku ŠOP SR Správy NP Slovenský kras, v predchádzajúcom období nedošlo k naplneniu plánovaných postupov dobývania a k vydobytiu evidovaných zásob v rámci POPD. Predpokladaný ročný objem vyťaženej suroviny je stanovený na cca 50 000 ton. Ťažobná organizácia v roku 2015 spracovala zámer „Plán otvárk, prípravy a dobývania ložiska vápenca Slavec - Gombasek v dobývacom priestore Slavec na obdobie 2016 - 2032, podľa zákona NR SR č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie. Proces jeho schvaľovania nebol dokončený.

Nový predložený zámer POPD na obdobie rokov 2020 - 2045 počíta s výrazným navýšením ťažby až na 950 000 ton ročne. Ložisko je dobývané na 10. etážach s výškami 15 až 35 m, pričom niektoré sú ešte delené na podetáže. Hornina rozpojená trhacími prácami sa nákladnými autami dopravuje k mobilným, resp. centrálnemu drviču. Po podrvení a vytriedení horniny na jednotlivé frakcie je časť skládkovaná v lome a časť je dopravníkovým pásom prepravovaná

do susediacej vápenky. Väčšia časť lomu bola v minulosti odlesnená, preto sa počíta iba s odstraňovaním náletových drevín a čiastočným odlesnením nad úrovňou etáže 10.b.

Po preštudovaní predloženého zámeru, vychádzajúc zo stanoviska ŠOP SR Správy NP Slovenský kras, tunajší úrad navrhuje správu o hodnotení prepracovať a doplniť.

Tak, ako to vyplýva aj zo stanoviska ŠOP SR Správy NP Slovenský kras, Správa o hodnotení nereflektuje fakty zistené v Záverečnej správe z ornitologického výskumu DP Slavec počas hniezdneho obdobia (apríl–júl) roka 2021 (Hlôška, Turčianska Štiavnická 2021, súčasť príloh). Počas tohto ornitologického výskumu spracovateľ zistil v dobývacom priestore 1 pár výra skalného, 1 jedince hadiara krátkoprstého, 1 jedince kane močiarnej, 3 jedince orla kriklavého, 3 jedince sokola sťahovavého, 1 jedince sokola rároha, 4 jedince včelára lesného, 7 párov strakoša červenochrbtého, 1 pár penice jarabej, 26 párov muchárika bieločrkého, 6 párov d'atľa prostredného, 3 páry krutihlava hnedého, 2 páry muchárika červenohrdlého, 1 pár d'atľa bieločrbtého, 1 pár d'atľa čierneho, 1 pár žlny sivej a 1 pár lelka lesného. Všetky tieto druhy sú predmetom ochrany v CHVU Slovenský kras. Tomu však vôbec nezodpovedá kapitola 6.2 Vyhodnotenie vplyvov na predmety ochrany a nadväzujúcich súčastí (napr. návrh zmierňujúcich opatrení), ktorá je súčasťou tzv. primeraného posúdenia na územia sústavy NATURA 2000. Textová časť a tabuľka č. 6 v správe o hodnotení (strana č. 72-73) sú v priamom rozpore so zisteniami uvedenými v správe z ornitologického výskumu.

Z týchto dôvodov považujeme špecifickú požiadavku č. 2.2.1 uvedenú v rozsahu hodnotenia Číslo: 4154/2021-1.7/ mo za nesplnenú.“

Vyjadrenie MŽP SR: Akceptuje sa. V rámci doplňujúcich informácií navrhovateľa boli výsledky ornitologického výskumu doplnené a zapracované do primeraného posúdenia a zohľadnené vo vyhodnotení vplyvov. S cieľom zachovania kontinuity boli uvedené výsledky pozorovaní realizovaných v auguste 2020.

- „Je potrebné zosúladiť údaje o vtákoch uvádzané na str. 99 a 100 v textovej časti samotnej Správe o hodnotení.“

Vyjadrenie MŽP SR: Akceptuje sa. V rámci doplňujúcich informácií navrhovateľa, bol doplnený „Výskyt chránených a ohrozených druhov vtákov v DP Slavec v zmysle Záverečnej správy z ornitologického výskumu DP Slavec počas hniezdneho obdobia (apríl – júl) roku 2021.“ Z celkového počtu 65 druhov vtákov hniezdiacich v DP Slavec 7 patrí medzi druhy zaradené v Červenom zozname vtákov Slovenska do 2 kategórií ohrozenia. Všetky zistené druhy vtákov patria medzi druhy chránené, 54 z nich sú druhy národného významu, 11 patrí k druhom európskeho významu. Zoznam chránených a ohrozených druhov vtákov hniezdiacich v DP Slavec bol doplnený.

- „Doplnené a vypracované sú ďalšie posudky týkajúce sa ochrany jaskýň, významných geologických vrstiev a hydrogeológie, ku ktorým nemáme pripomienky a je pri nich potrebné zohľadniť stanovisko Slovenskej správy jaskýň. Týka sa to požiadaviek uvedených v bodoch 2.2.3, 2.2.4, 2.2.5 a 2.2.7“

Vyjadrenie MŽP SR: Berie sa na vedomie. Stanovisko Slovenskej správy jaskýň nebolo na MŽP SR doručené. V rámci doplňujúcich informácií navrhovateľa bol doplnený aj odborný posudok CO 575 zo dňa 14. 03. 2022 „Posúdenie vplyvu technickej seizmicity v lome Gombasek na Diviačiu priepasť“, ktorý vypracovali Prof. RNDr. Blažej Pandula, CSc. A doc. Mgr. Julián Kondela, PhD., Fakulta BERG, Technickej Univerzity v Košiciach, Ústav geovied. Výsledky merania seizmických účinkov CO 575 zo dňa 04. 08. 2021, ktorý bol uskutočnený v lome Gombasek potvrdili, že namerané hodnoty neprekročili hodnoty ktoré stanovuje platná slovenská technická norma STN EN 1998-1/NA/Z1 Seizmické zaťaženie stavebných konštrukcií, $vd < 3 \text{ mm.s}^{-1}$ pre frekvencie menšie ako 10 Hz a pre základovú pôdu typu „a“ a „b“. Pripustná hodnota $vd < 1,3 \text{ mm.s}^{-1}$ nebude prekročená vo vzdialenosti

väčšej ako 1000 m od ostrelu. Pri hodnotách rýchlostí kmitania menších ako $1,3 \text{ mm}\cdot\text{s}^{-1}$ nedochádza k vzniku ďalších porúch ani v porušenom horninovom prostredí.

- „Splnenie špecifickej požiadavky v bode 2.2.9. Posúdenie vplyvu navrhovanej činnosti na rekreačnú oblasť Gombasek, je potrebné spracovať komplexnejšie, celá oblasť prechádza významnou obnovou.“

Vyjadrenie MŽP SR: Vplyv na rekreačnú oblasť je popísaný v časti C.III.11. správy o hodnotení z rôznych aspektov predpokladaných vplyvov (hluk, prašnosť, vizuálny vplyv, vplyv odstrelov na priestor Gombaseckej jaskyne). Prevádzka lomu je viazaná iba na dennú dobu, návštevníci rekreačných priestorov mimo týchto hodín nebudú rušení banskou činnosťou. Banská činnosť sa nebude vykonávať ani počas voľných a sviatočných dní. V okolí DP Slavec nie sú vedené žiadne turistické chodníky, ktoré by banskou činnosťou boli ovplyvňované. Navrhovateľ má záujem o sprístupňovanie častí vyťažených priestorov lomu pre náučné geologické aktivity.

- „Je potrebné navrhnuť konkrétne požiadavky na monitoring záujmov ochrany prírody a krajiny: prvky, čas a trvanie monitorovania a spôsob odovzdávania výstupov.“

Vyjadrenie MŽP SR: Akceptuje sa. V rámci doplňujúcich informácií navrhovateľa bol doplnený aj návrh monitorovania, ktorý MŽP SR uvádza v časti VI.4. tohto záverečného stanoviska.

- „Na str. 38, str. 67, str. 101, str. 104 sa opakuje nesprávny údaj - Diviačia priepasť nie je maloplošne chránené územie v kategórii NPR, ale národná prírodná pamiatka - NPP.“

Vyjadrenie MŽP SR: Akceptuje sa.

- „Navrhovaná činnosť bude mať výrazný vplyv na krajinný ráz južnej časti Plešivskej planiny, bude to výrazný zásah do územia NP slovenský kras. Celé POPD je plánované na neprímerane dlhé obdobie trvania až 25 rokov, pričom za túto dobu sa môžu výrazne zmeniť prírodné i ekologické pomery tejto oblasti.“

Vyjadrenie MŽP SR: Banská činnosť sa vykonáva a má pokračovať v určenom dobývacom priestore vyhradeného nerastu. Navrhovaná činnosť neprekračuje hranice dobývacieho priestoru a pokračovanie súvisí s racionálnym využívaním ložiska v zmysle platnej legislatívy Slovenskej republiky. Navrhovaná činnosť nebude mať žiadny vplyv na územie NP Slovenský Kras. Hranice NP sú mimo dobývací priestor. Navrhovaná činnosť nebude prekračovať hranice DP. POPD je pripravovaný na štandardne dlhý čas. Zásoby výhradného ložiska schválené Ministerstvom životného prostredia Slovenskej republiky sú na 200 rokov. V rámci navrhovanej činnosti nedochádza k záberu nových pozemkov ani k odlesňovaniu ani odstraňovaniu skrývky, nakoľko uvedené činnosti boli realizované a povolené v minulosti.

„Tunajší úrad vzhľadom na vyššie uvedené, ako aj z odporúčaní ŠOP SR Správy NP Slovenský kras požiadalo listom č. OU-RV-OSZP-2022/529-003 zo dňa 12. 01. 2022, o stanovisko Slovenskú Správu jaskýň Slovenskej republiky, Hodžova 11, 031 01 Liptovský Mikuláš. Po obdržaní stanoviska so Správy Slovenský jaskýň, bude naše stanovisko k Správe o hodnotení o toto doplnené.“

Vyjadrenie MŽP SR: Berie sa na vedomie. Stanovisko Slovenskej správy jaskýň nebolo na MŽP SR doručené. V rámci doplňujúcich informácií navrhovateľa bol doplnený aj odborný posudok CO 575 zo dňa 14. 03. 2022 „Posúdenie vplyvu technickej seizmicity v lome Gombasek na Diviačiu priepasť“.

- **Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, odbor štátnej ochrany prírody a krajiny** (list č. 948/2022-6.3; 3827/2022 zo dňa 02. 02 2022) predložilo nasledovné pripomienky, cit.:

- *„V predloženej správe o hodnotení je uvedených viacero rozporných informácií napr. o počte clonových odstrelov, pričom niekde je uvádzaných 5 a niekde 4 mesačne. Lom bol otvorený podstatne skôr, ako sa uvádza. NPP Gombasecká jaskyňa má uvedenú nesprávnu kategóriu. Charakteristika jaskýň sa viackrát opakuje, navyše s niektorými neaktualizovanými údajmi. Vôbec sa neuvádza vplyv na jaskyne. Informácie požadujeme zosúladiť, resp. doplniť.“*

Vyjadrenie MŽP SR: Akceptuje sa. Odhadovaný počet odstrelov neprekročí 4 – 5 mesačne. Počet odstrelov bude súčasťou Generálneho technického projektu pre clonové odstrely. Primárny vplyv na jaskyne je prílohou správy o hodnotení „*Posúdenie vplyvu technickej seizmicity v lome Gombasek*“.

- *„Ministerstvo sa nestotožňuje s tvrdením, že činnosť v lome neovplyvňuje množstvo, režim a prúdenie podzemných vôd, nakoľko cez celý vápencový masív presakuje voda do podzemia a z lomu bude odtekať do retenčných nádrží.“*

Vyjadrenie MŽP SR: Prílohou správy o hodnotení je aj stanovisko VÚVH, ktoré v závere uvádza, že vplyv navrhovanej činnosti z hľadiska požiadaviek článku 4.7 RSV a § 16 vodného zákona na zmenu hladiny podzemnej vody v dotknutom útvare podzemnej vody SK200480KF Dominantné krasovo-puklinové podzemné vody Slovenského krasu sa nepredpokladá. Banská činnosť v lome prebieha v nezvodnenom prostredí, vysoko nad eróznou bázou a neovplyvňuje tak tvorbu zásob ani režim podzemných vôd daného územia.

- *„V charakteristike ťažby v DP Slavec (aj v komplexnom vyhodnotení vplyvov) sa okrem iného uvádza, že „Zvýšenie kapacity ťažby si nevyžiada ďalší záber poľnohospodárskej pôdy ani lesných pozemkov“ ale v tej istej časti sa uvádza tiež, že „Trvalé zábery si vyžiada zásah do lesných porastov JPRL 197a 196 vplyvom prístupových komunikácií“, tieto lesné porasty patria do ochranných lesov. Ministerstvo požaduje tvrdenia zosúladiť.“*

Vyjadrenie MŽP SR: Podľa doplňujúcej informácie navrhovateľa, od plánu rozšírenia jestvujúcich prístupových komunikácií, pri ktorých malo dôjsť k záberu lesných porastov JPRL 197 a 196 upustil. Jestvujúce komunikácie budú šírkoivo zachované dôjde iba k ich oprave. MŽP SR uvádza v časti VI.3. tohto záverečného stanoviska aj podmienku, nezasahovať do lesných porastov JPRL 197a 196.

- *„Medzi najbližšími chránenými územiaми absentujú NPP Gombasecká jaskyňa a NPP Diviačia priepasť. Tieto informácie požadujeme doplniť.“*

Vyjadrenie MŽP SR: Akceptuje sa. NPP Diviačia priepasť je uvedená v prehľade najbližších chránených území v správe o hodnotení v kapitole C.II.9. NPP Gombasecká jaskyňa je vzdialená cca 1000 m južne od hranice DP.

- *„Ako vplyvy na faunu sú uvedené len vplyvy na vtáky v DP Slavec, vplyvy na ďalšie skupiny živočíchov a vplyvy mimo DP Slavec absentujú. Pritom autori tieto vplyvy predikujú už v charakteristike fauny. Namiesto vplyvov na biodiverzitu sú uvedené opisy osídľovania DP Slavec po skončení ťažby a po revitalizácii / rekultivácii, ktorej návrh absentuje. Vplyvy požadujeme doplniť.“*

Vyjadrenie MŽP SR: Akceptuje sa. V rámci doplňujúcich informácií navrhovateľ uviedol, cit.: *„Detailnejšie sú spracované vplyvy na ornitocenózy v DP Slavec, pretože vtáky patria k všeobecne najlepšie preskúmaným živočíšnym skupinám a to z viacerých hľadísk*

(behaviorálne prejavy, bionómia, životné stratégie, ekológia, habitatová selekcia, fylogenéza, ontogenéza, populačná ekológia, ekológia spoločenstiev, ekológia obnovy atď.) a preto možno výsledky kvalitatívno-quantitatívneho vzorkovania z daného hniezdneho obdobia aplikovať na konkrétne priame či nepriame perturbácie a disturbancie indukované ťažobnou činnosťou v dotknutom území lomu na vápenec.“, a doplnil návrh projektu rekultivácie a uviedol, cit.: „Súčasnne moderné, vo svete (aj v susednej ČR) používané a v praxi overené spôsoby ekológie obnovy ťažbou (reštauračnej ekológie) devastovaných neodporúčajú v opustených častiach lomu aplikovanie riadenej sukcesie, ale uprednostňujú spontánnu (prirodzená) sukcesiu rastlinných a živočíšnych spoločenstiev, s eventuálnou lokálnou redukciou invázných rastlinných druhov, maximálne spojenú s vytvorením reprodukčných vodných a mokraďových biotopov v terénnych depresiách.“. MŽP SR uvádza v časti VI.3 tohto záverečného stanoviska, okrem jednotlivých konkrétnych opatrení a podmienok, aj podmienku konzultovať opatrenia aj monitorovanie bioty, pred ich realizáciou, s odbornou organizáciou ochrany prírody, so ŠOP SR, so Správou NP Slovenský kras.

- „Hodnotenie vplyvov na územia sústavy Nátura 2000 (text a tabuľka č. 6) v správe o hodnotení je v priamom rozpore so zisteniami uvedenými v správe z ornitologického výskumu. Informácie požadujeme zosúladiť.“

Vyjadrenie MŽP SR: V rámci doplňujúcich informácií navrhovateľ doplnil požadovanú informáciu, cit.: „Podrobný ornitologický výskum prebiehal na území DP Slavec – územie s biotopmi vytvorenými pozdĺž gradientu antropického narušenia (disturbancie) od opustených častí lomu (nulová alebo minimálna úroveň narušenia) až po sekundárne biotopy (ťažba vápenca) s najvyššou intenzitou a frekvenciou antropických narušení. Modelová skupina vtákov veľmi citlivo reaguje na tento gradient zmenou druhového zloženia, habitatovej selekcie a behaviorálnych prejavov. Prirodzene, druhové spektrum a časopriestorová distribúcia lokálnych populácií vtákov sa diametrálne odlišuje od druhovej skladby ornitofauny riešených území európskeho významu a CHVÚ Slovenský kras z dôvodu, že metodika ŠOP SR sa zaoberá iba vyhodnocovaním vplyvov na európsky významné (prioritné) druhy vtákov, a preto synekologicky zameraný ornitologický výskum priniesol odlišné výsledky (oveľa širšie druhové spektrum a vyššia biodiverzita ornitocenóz), ako výsledky primeraného posúdenia, ktoré vyhodnocuje iba vplyv na obmedzené a tým pádom neúplné a odlišné druhové spektrum vtákov.“

- „Predložený POPD nie je v súlade s územnoplánovacou dokumentáciou VÚC Košického kraja, ktorej záväzná časť v kapitole 5 V oblasti usporiadania územia z hľadiska ekológie, ochrany prírody, ochrany kultúrnych pamiatok a ochrany pôdneho fondu určuje: 5.13. Zabezpečiť elimináciu stresových faktorov v chránených územiach prírody: 5.13.2. postupne ukončiť ťažbu nerastných surovín v chránených územiach, plány otvárania a dobývania v jestvujúcich; v kameňolomoch schvaľovať len so záväzným projektom revitalizácie a krajinného zakomponovania dotknutého územia po ukončení jeho exploatacie. Projekt revitalizácie/rekultivácie DP Slavec nie je predložený. V zmysle uvedeného, požadujeme priložiť dokumentáciu revitalizácie/ rekultivácie DP Slavec.“

Vyjadrenie MŽP SR: V rámci doplňujúcich informácií navrhovateľ uviedol, cit.: „POPD v DP Slavec je vypracovaný v zmysle platnej legislatívy Slovenskej republiky . Obsah POPD je určený zákonom č.44/88 Zb. – banský zákon, ako aj zákonom č.51/1988 Zb. o banskej činnosti a výbušnínach. Projekt revitalizácie a rekultivácie sa v zmysle platnej legislatívy vypracováva po ukončení dobývania a likvidácii hlavných banských diel a lomov. Ložisko vysoko-percentného vápenca v dobývacom priestore Slavec má schválené zásoby na 200 rokov pri plánovanej ročnej ťažbe cca 1.mil. ton. To znamená, že povinnosť vypracovať plán

rekultivácie v zmysle platnej legislatívy je najskôr v roku 2222. Spoločnosť Carmeuse napriek tomu pripravil návrh plánu rekultivácie, ktorého realizácia sa predpokladá kontinuálne s postupom ťažby a je súčasťou týchto doplňujúcich informácií. “ Elimináciu stresových faktorov, navrhnuté opatrenia, bude navrhovateľ konzultovať so Správou NP Slovenský kras.

- „Vo vyhodnotení vplyvov na ÚEV Plešivská planina (SKUEV0353) sa uvádza „Z istého uhla pohľadu však tento kontakt môže byť významnej povahy“, ale ďalej nie je uhol pohľadu vysvetlený napriek avizovanej významnosti. Ministerstvo požaduje toto tvrdenie vysvetliť.“

Vyjadrenie MŽP SR: V rámci doplňujúcich informácií navrhovateľ uviedol, že v kontaktnej časti DP s hranicou ÚEV Plešivská planina (SKUEV0353) sa neplánuje žiadna banská činnosť.

- „Zmierňujúce opatrenia sú nekonkrétne, niektoré ani nemožno považovať za zmiernujúce opatrenia, ako napr. sledovanie výskytu invázných druhov, nakoľko je to povinnosť vyplývajúca zo zákona č. 543/2002 Z. z. Podobne realizácia meraní hluku nie je zmiernujúcim opatrením, pretože meraním sa hluk nezníži. Opatrenia na ochranu jaskyne Leontína uvedené v odbornom posudku nie sú uvedené medzi zmiernujúcimi opatreniami. Ministerstvo požaduje navrhnuť konkrétne zmiernujúce opatrenia na zmiernenie všetkých identifikovaných vplyvov.“

Vyjadrenie MŽP SR: V rámci doplňujúcich informácií, navrhovateľ doplnil opatrenia: „vykonávať pravidelné merania seizmických účinkov trhacích prác v priestoroch jaskyne Leontína“ a „vzhľadom na nárast počtu prejazdov v rámci lomu, je navrhnutá nová cesta, ktorá sa vyhne priestoru vstupu do jaskyne Leontína. Cesta bude odklonená do svahu.“. MŽP SR uvádza navrhnuté opatrenia v časti VI. 3. tohto záverečného stanoviska.

- „Návrh monitoringu záujmov ochrany prírody považujeme za nedostatočný, pretože s monitoringom jaskýň sa ani neuvažuje. Na základe uvedeného požadujeme navrhnuť konkrétne požiadavky na monitoring záujmov ochrany prírody a krajiny: prvky, čas a trvanie monitorovania a spôsob odovzdávania výstupov.“

Vyjadrenie MŽP SR: V rámci doplňujúcich informácií, navrhovateľ doplnil aj návrh monitorovania, ktorý MŽP SR uvádza v časti VI.4. tohto záverečného stanoviska. Podmienkou realizácie navrhovanej činnosti, uvedenou v časti VI. 3. tohto záverečného stanoviska je konzultovať so Správou NP Slovenský kras aj spôsob monitorovania bioty.

„Prílohou správy o hodnotení je aj primerané hodnotenie vplyvov navrhovanej činnosti na územia sústavy Natura 2000. Ministerstvo upozorňuje že v stanovisku k zámeru ťažby v DP Slavec č. 5383/2021-6.3 zo dňa 20.01.2021 sme požadovali pôvodné primerané posúdenie prepracovať v zmysle viacerých pripomienok k zámeru. Naše pripomienky k primeranému hodnoteniu priloženému k zámeru sa nedajú považovať za splnené, nakoľko aktuálne predložené primerané hodnotenie nie je prepracované. Doplnené je iba o samostatnú prílohu -záverečnú správu z ornitologického výskumu DP Slanec počas obdobia (apríl - júl) roka 2021 (ďalej len „ornitologický výskum“). K ornitologickému výskumu nemá ministerstvo v zásade pripomienky a akceptuje jeho výsledky. Problém je, že výsledky ornitologického výskumu neboli zapracované do primeraného hodnotenia ako celku, z čoho vyplýva, že výsledky primeraného hodnotenia sú v rozpore s priloženým ornitologickým výskumom. Ministerstvo upozorňuje, že nebol použitý správny metodický postup. Výsledky z ornitologického výskumu bolo potrebné zapracovať do primeraného hodnotenia, čo samozrejme ovplyvní celkové výsledky primeraného hodnotenia a preto bolo potrebné jeho prepracovanie.“

Vyjadrenie MŽP SR: Akceptuje sa. V rámci doplňujúcich informácií navrhovateľ predložil aj doplnené primerané posúdenie, z ktorého vyplýva, že realizácia navrhovanej činnosti mierne a nepodstatne zasiahne do integrity Chráneného vtáčieho územia Slovenský kras (v dotknutom segmente krajiny) a môže mierne zasiahnuť do integrity ÚEV Plešivská planina v časti kontaktujúcej DP. Do integrity ÚEV Plešivské stránne, Slaná a Brzotínske skaly nezasiahne.

„Hodnotenie plnenia špecifických požiadaviek rozsahu hodnotenia

,2.2.1. Vypracovať hodnotenie vplyvov navrhovanej činnosti na územia sústavy Natura 2000 (tzv. primerané posúdenie) podľa Metodiky hodnotenia významnosti vplyvov plánov a projektov na územia sústavy Natura 2000 v Slovenskej republike (Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky, 2014, 2016) na základe aktuálneho prieskumu a s biológmi príslušného zamerania. Prílohami primeraného posúdenia budú prehľadná mapa (mapy) so zobrazením projektu a hodnotených záujmov ochrany prírody a tiež podrobnejšie mapy so zobrazením prvkov zasahujúcich do chránených biotopov a biotopov druhov.“

„Komentár: Nesúhlasíme s uvedeným spôsobom riešenia, špecifickú požiadavku považujeme za nesplnenú. Primerané posúdenie nie je vypracované podľa požadovanej metodiky, požadované mapy nie sú priložené. Absentuje aj mapa so zobrazením DP Slavec, už vyčleneného územia, navrhovaného pokračovania ťažby a území sústavy Natura 2000.“

Vyjadrenie MŽP SR: V rámci doplňujúcich informácií navrhovateľ doplnil do primeraného posúdenia aj požadované mapy. Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, sekcia ochrany prírody a biodiverzity, odbor štátnej správy ochrany prírody a krajiny vo svojom stanovisku k doplňujúcim informáciám navrhovateľa (list č. 34435/2022 zo dňa 17. 06. 2022) uviedlo, že považuje objasnenie pripomienok za splnené a akceptovateľné a odporúčalo návrh a realizáciu opatrení konzultovať so ŠOP SR - so Správou NP Slovenský kras, čo MŽP SR uvádza ako podmienku v časti VI. 3. tohto záverečného stanoviska.

„V tabuľkách s názvami Predpokladané vplyvy zámeru navýšenia ťažby v lome Slavec na dotknuté predmety ochrany nie sú uvedené žiadne identifikované vplyvy. Uvádza sa najmä vzťah druhov k DP napr. pre sovu dlhochvostú „hniezdi v akustickom dosahu DP“.

Vyjadrenie MŽP SR: V správe o hodnotení sú uvedené predpokladané vplyvy aj na predmety ochrany prírody. Navrhovateľ bude všetky opatrenia aj monitorovanie súvisiace s ochranou prírody konzultovať so ŠOP SR – so Správou NP Slovenský kras.

„Návrh zmierňujúcich opatrení obsahuje len niekoľko skutočne zmierňujúcich opatrení, väčšina z nich sú požiadavky vyplývajúce z platnej legislatívy. Vo viacerých opatreniach sa uvádza požiadavka „Konzultovať s príslušnou odbornou organizáciou ochrany prírody“. Ministerstvo upozorňuje, že takého vyjadrenie nenahrádza zmierňujúce opatrenia, ktoré mal za úlohu navrhnúť spracovateľ predloženej dokumentácie. Za vhodné zmierňujúce opatrenia možno považovať opatrenia uvedené v časti Ornitologický výskum, chýba im však priestorová i technická konkretizácia. V primeranom hodnotení sa uvádza: „V období apríl až júl 2021 bol vykonaný ornitologický prieskum, ktorého realizátorom bol RNDr. Ladislav Hlôška, PhD., čo bola požiadavka orgánu ochrany prírody na doplnenie primeraného posúdenia o tento prieskum“. Z rozsahu hodnotenia, ako aj zo stanoviska ministerstva k zámeru je zrejmé, že sme nepožadovali takýto prieskum, ale prieskum vykonaný biológmi príslušného zamerania (tzn. aj napr. odborníkom na netopiere). Zároveň ministerstvo upozorňuje, že prieskum mal byť podkladom na prepracovanie primeraného hodnotenia a nie samostatnou prílohou.“

Vyjadrenie MŽP SR: V rámci doplňujúcich informácií navrhovateľ doplnil prepracované primerané posúdenie, z ktorého vyplýva, že realizácia navrhovanej činnosti mierne

a nepodstatne zasiahne do integrity Chráneného vtáčieho územia Slovenský kras (v dotknutom segmente krajiny) a môže mierne zasiahnuť do integrity ÚEV Plešivská planina v časti kontaktujúcej DP. Do integrity ÚEV Plešivské stránne, Slaná a Brzotínske skaly nezasiahne.

„2.2.2. Na základe aktuálnych údajov, mapovaní a prieskumov vyhodnotiť vplyvy na biotu, chránené územia vrátane jaskýň, územný systém ekologickej stability (ÚSES) a krajinu.“

Komentár: Čiastočne splnené, vplyv na jaskyne sa neuvádza, opakovane sa uvádza iba ich charakteristika, navyše s neaktualizovanou dĺžkou jaskyne.

Vyjadrenie MŽP SR: Primárny vplyv na jaskyne je súčasťou prílohy správy o hodnotení: „Posúdenie vplyvu technickej seizmicity v lome Gombasek“.

„2.2.4. Uviesť opatrenia na zabezpečenie účinnej ochrany jaskyne Leontína.“

Komentár: Bol vypracovaný návrh realizácie projektu na ochranu jaskyne (príloha č. 5), avšak opatrenia vyplývajúce z neho nie sú uvedené medzi zmierňujúcimi opatreniami v Správe o hodnotení.

Vyjadrenie MŽP SR: Akceptuje sa. Opatrenia na ochranu jaskyne Leontína sú uvedené v časti VI. 3. tohto záverečného stanoviska.

„2.2.5. Uskutočniť monitorovanie seizmických vln a ich vplyv (dôjde k výraznému zvýšeniu počtu veľkých odpalov) na podzemné prostredie Gombaseckej jaskyne, jaskyne Leontína, ako aj Diviačej priepasti.“

*Komentár: Požiadavka čiastočne splnená, nesplnená je vo vzťahu k Diviačej priepasti. Prílohou primeraného hodnotenia je aj odborný posudok „Vplyv technickej seizmicity v lome Gombasek na environment“, podľa ktorého sa po odpale veľkého rozsahu na etáži 7c v západnej časti lomu robili merania seizmicity len smerom na Diviačiu priepasť a to vo vzdialenosti 834 m. V tejto súvislosti je potrebné doplniť podrobnejšie údaje vplyvu umelo vybudenej seizmicity na NPP Diviačia priepasť, a to odpalmi z etáži, ktoré sú najbližšie k predmetnej lokalite (iba 490 m) a monitorovaním priamo v Diviačej priepasti (jaskyne do 500 m môžu byť ohrozené technickou seizmicitou). Ťažba v najvyšších etážach lomu môže nenávratne poškodiť prírodné hodnoty v NPP Diviačia priepasť a to najmä bohatú chemickú výzdobu a podzemné jazerá s výskytom stygobiontných druhov kôrovcov *Elaphoidella prosperina* a *Bathynella* sp.“*

Vyjadrenie MŽP SR: Akceptuje sa. V rámci doplňujúcich informácií navrhovateľ uviedol, cit.: „V rámci hodnotenia boli vykonané trhacie práce v zmysle platného POPD. Trhacie práce boli vykonané v lokalite, ktorá v zmysle povolenia je najbližšie a to na etáži 7.C. Meranie bolo realizované nielen v jaskyni Gombasek, jaskyni Leontína, ale aj na najvyššej etáži (10.B.etáž) meracie miesto a diviačia priepasť boli v jednej rovine. Meracie miesto bolo vzdialené 834 m od miesta odstreľu. Údaje namerané aj na 10.b etáži potvrdili, že realizácia trhacích prác neprekročili hodnoty, ktoré stanovuje norma. Diviačia priepasť je vzdialená od hranice dobývacieho priestoru 734 m. Z uvedeného vyplýva že vplyv na Diviačiu priepasť trhacie práce realizované formou clonových odstrelov vplyv nemajú.“ Zároveň navrhovateľ doplnil odborný posudok „Posúdenie vplyvu technickej seizmicity v lome Gombasek na Diviačiu priepasť“ TUKE, fakulta BERG, autori: Prof. RNDr. Blažej Pandula, CSc. a doc. Mgr. Julián Kondela, PhD.

„Predložená správa o hodnotení, ako aj primerané hodnotenie, má viacero nedostatkov, preto požadujeme, aby predmetné dokumentácie boli v zmysle všetkých vyššie uvedených pripomienok (k správe o hodnotení, primeranému hodnoteniu ako aj k rozsahu hodnotenia) dopracované. V rámci dopracovania primeraného hodnotenia odporúčame do podkladov zahrnúť aj Primerané posúdenie vplyvov dobývania vápenca v DP Slavec na

územia sústavy Natura 2000 (ŠOP SR Banská Bystrica, 2016) a priebežné i záverečné vyhodnotenie vplyvov konzultovať so všetkými jeho autormi.“

Vyjadrenie MŽP SR: Akceptuje sa. Primerané hodnotenie bolo dopracované, navrhovateľ v rámci doplňujúcich informácií uviedol, že cit.: „Záver a návrh opatrení z dokumentu „Primerané posúdenie vplyvov dobývania vápenca v DP Slavec na územia sústavy Natura 2000 (ŠOP SR Banská Bystrica, 2016)“ sú prakticky zhodné so záverečným konštatovaním, že integrita CHVÚ Slovenský kras bude čiastočne narušená v podstate tak ako doteraz v okrajovej zóne po obvode dobývacieho priestoru; táto skutočnosť však neznamená podstatný zásah do integrity, je len kontinuálnym pokračovaním aktivít v DP. Vplyvy na niektoré druhy avifauny budú intenzívnejšie v porovnaní s cca 5 ročným útlmom ťažby v posledných rokoch. Na základe tohto hodnotenia možno konštatovať, že realizácia zámeru navýšenia ťažby v DP Slavec prostredníctvom vypracovávaného POPD mierne a nepodstatne zasiahne do integrity Chráneného vtáčieho územia Slovenský kras (v dotknutom segmente krajiny) a môže mierne zasiahnuť do integrity Územia európskeho významu Plešivská planina v časti kontaktujúcej DP. Do integrity ÚEV Plešivské stránne, Slaná a Brzotínske skaly nezasiahne. K fragmentácii území Natura 2000 v dotknutom segmente Slovenského krasu v súvislosti s realizáciou posudzovaného zámeru nedôjde a nebude významne narušená integrita tu uvádzaných území Natura 2000.“. Všetky navrhované opatrenia ochrany prírody bude navrhovateľ konzultovať so Správou NP Slovenský kras.“

- **Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, sekcia vôd** (list č. 303/2022 zo dňa 04. 01. 2022) v stanovisku uviedlo nasledovné pripomienky, cit.:

„Celý dobývací priestor Slavec sa nachádza v chránenej vodohospodárskej oblasti (ďalej len „CHVO“) Slovenský Kras - Plešivská planina (obr. 2, s. 6 stanoviska VÚVH, ktorá je prílohou správy o hodnotení), nielen jeho západná časť, ako je uvedené v správe v podkapitole „Vodohospodársky chránené územia“ (s. 35).“

Vyjadrenie MŽP SR: Akceptuje sa, správne je informácia uvedená v prílohe správy o hodnotení, v stanovisku Výskumného ústavu vodného hospodárstva (VÚVH).

„Podkapitola 15.4 „Stav kvality pôd“ (s. 51) správy o hodnotení rieši stav kvality podzemnej vody, text má byť zahrnutý v podkapitole 15.3. Taktiež nie je spomenutý aktuálny stav útvaru podzemnej vody, v ktorom sa DP Slavec nachádza. Daná informácia je v stanovisku VÚVH, v samotnej správe o hodnotení chýba. Stav kvality pôd nie je vôbec opísaný.“

Vyjadrenie MŽP SR: Akceptuje sa. Navrhovateľ doplnil požadovanú informáciu, cit.: „K najzávažnejšej degradácii pôdy patrí kontaminácia pôd ťažkými kovmi a organickými polutantami, acidifikácia, alkalizácia a salinizácia pôdy. Monitoring pôd zabezpečuje Výskumný ústav pôdoznanectva a ochrany pôd. Sústreďuje sa na monitoring tých prvkov, ktoré sú rizikové z hľadiska bioty ako i zdravia človeka. Limitné hodnoty rizikových prvkov v poľnohospodárskej pôde pre prvky As, Cd, Co, Cr, Cu, Hg, Ni, Pb, Se, Zn, F sú uvedené v prílohe č. 2 zákona č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy. Okres Rožňava, hlavne jeho severná a stredná časť patria medzi oblasti s najvyššou kontamináciou pôd rizikovými prvkami. Južná časť okresu časť, kde spadá aj DP Slavec leží v zóne nekontaminované pôdy s obsahom všetkých hodnotených rizikových látok pod limitom A (pre celkový obsah prvku), resp. A1 (pre obsah prvku 2M HNO₃, resp. 2M HCl) v zóne A, A1, teda pôdy rizikové, s možným negatívnym vplyvom na životné prostredie, čo znamená, že obsah najmenej jednej z rizikových látok prekračuje limit A, A1, až po limit B. Vyšší obsah kontaminujúcich látok v pôde môže byť spôsobený prirodzene zvýšeným obsahom prvkov vplyvom geochemických anomálií (napr. v okolí rudných ložísk), vplyvom emisií pochádzajúcich z regionálnych zdrojov znečistenia (rôzne druhy priemyslu a

teplárne). V pôdach v okolí Rožňavy a Nižnej Slanej s baňami a úpravovňami železných rúd sa nachádza nadlimitný obsah As., pri Rožňave je nadlimitný aj obsah Pb a Cd. Namerané hodnoty rizikových látok miestami prekročili až limity C. Podobná je situácia j v oblasti Vyšnej Slanej a Dobšinej (Zdroj RÚSES okresu Rožňava, 2019).“.

„V podkapitole 6 „Hydrologické pomery“ (s. 31) je uvedené že „juhovýchodne od lomu preteká bezmenný ľavostranný prítok rieky Slaná cez miestnu časť Vidová“, ide o pravostranný, nie ľavostranný prítok rieky Slaná.“

Vyjadrenie MŽP SR: Akceptuje sa.

„V podkapitole 5 „Vplyvy na podzemnú vodu“ (s. 61) sa konštatuje: „Činnosť v lome tak neovplyvňuje množstvo, režim ani prúdenie podzemných vôd“. S daným tvrdením zásadne nesúhlasíme. Postupným odstraňovaním veľkej časti horninového prostredia, v ktorej sa podzemná voda prirodzene akumulovala, zdržovala v hornine pri pretekaní pórmí, najmä krasovými puklinami, dochádza k ovplyvneniu množstva, režimu aj prúdenia podzemnej vody. Na mieste odstránenej časti horninového prostredia, v ktorej sa podzemná voda akumulovala, sa teraz nachádza vzduch a vo vzduchu nie je možné hovoriť o podzemnej vode. Odvodnenie vody zo zrážok je ďalšou antropogénnou činnosťou, ktorá mení prírodné podmienky a má vplyv najmä na množstvo a režim podzemnej vody. Uvedené dokumentuje aj citácia zo stanoviska VÚVH, ktoré je prílohou správy o hodnotení: „Odťažením povrchových horninových vrstiev sa vždy zvyšuje riziko vstupu potenciálnych kontaminantov do podzemných vôd“. Nesúhlasíme ani s tvrdením zo s. 62 správy o hodnotení: „Zvýšením kapacity ťažby sa vplyv na podzemné a povrchové vody oproti súčasnému stavu nezmení.“. Ide o výrazne zvýšenie ťažby z 50 000 t ročne na 950 000 t ročne. Čím viac sa bude ťažiť, tým rýchlejšie sa bude zmenšovať horninové prostredie, v ktorom dochádza k prirodzenej akumulácii podzemnej vody, zvyšovať sklon územia a meniť pomer povrchová voda: podzemná voda. Riziko ohrozenia podzemnej vody sa zmenou navrhovanej činnosti zmení, v správe je tvrdený opak. Čím je menej horninového prostredia v území, tým je ohrozenie podzemnej vody väčšie, chýba jej totiž ochranná vrstva.“

Vyjadrenie MŽP SR: V správe o hodnotení nie je bagatelizované vysokopriepustné prostredie. V správe VÚVH sa uvádza, že navrhovaná činnosť lokálne ovplyvňuje režim podzemnej vody a že celkovo však dopad navrhovanej činnosti na hladinu a režim podzemných vôd nebude významný.

„Vplyvy na povrchovú vodu boli vyhodnotené ako bez vplyvu. Pojem povrchová voda nezahŕňa len vodné toky, ide aj o odtok vody na povrchu, až pokým vsiakne alebo sa vyparí. Povrchová voda vzniká buď priamo zo zrážkovej vody alebo vyvieraním podzemnej vody na povrch. Aj zrážková voda aj podzemná voda sú navrhovanou činnosťou ovplyvňované, čo nevyhnutne znamená, že povrchová voda (voda na povrchu) je ovplyvňovaná tiež.“

Vyjadrenie MŽP SR: Akceptuje sa. Riziká havarijných stavov sú v správe o hodnotení uvedené a navrhnuté sú aj spôsoby odvodnenia DP ako aj nakladania s odpadovými vodami. V lome Slavec sa nebude nezaobchádzať so znečisťujúcimi látkami v množstve väčšom ako 1 t alebo s kvapalnými znečisťujúcimi látkami v množstve väčšom ako 1 m³.

„Upozorňujeme na nepresnosti v texte správy o hodnotení: V tabuľke na s. 86 vo „vplyvoch na chránené územia“ chýba CHVO Slovenský Kras - Plešivská planina. V zozname použitých materiálov chýba Malik a kol., 2013, SHMÚ, 2020 zo s. 31 textu. Kolektív je potrebné v zozname použitých materiálov vymenovať. V grafickej prílohe správy o hodnotení na výkrese č. 1 „Chránené územia riešeného územia“ nie sú vykreslené chránené oblasti prirodzenej akumulácie vody podľa zákona č. 305/2018 Z. z. Vrstvu je možné si stiahnuť na verejne prístupnom Registri priestorových informácií (<https://rpi.gov.sk/vyhľadat> „vodohospo“).“.

Vyjadrenie MŽP SR: Akceptuje sa, v grafickej prílohe sú zobrazené iba chránené územia podľa zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov.

- **Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, Sekcia geológie a prírodných zdrojov** (list č. 4211/2022-5.3; 936/2022 zo dňa 12.01.2022) v stanovisku uviedlo nasledovné pripomienky, cit.:

„1. Odporúčame, aby sa v texte správy používala terminológia zosúladená s predpismi banského práva (napr. nie ťažobná činnosť, ale banská činnosť, nie ťažba/ťažobné práce, ale dobývanie).“

Vyjadrenie MŽP SR: Akceptuje sa, v tomto záverečnom stanovisku je terminológia opravená podľa uvedenej pripomienky. Zaradenie navrhovanej činnosti musí zostať podľa prílohy č. 8 zákona, text zverejnenej správy o hodnotení nie je možné upravovať.

„2. Požadujeme, aby sa v celom texte správy používalo slovné spojenie vysokopercenčný vápenec namiesto vápenec, pretože ide o surovinu, ktorá je vyhradeným nerastom podľa § 3 ods. 1 písm. 1) banského zákona vhodným na chemicko-technologické spracovanie.“

Vyjadrenie MŽP SR: Akceptuje sa, v záverečnom stanovisku je terminológia opravená podľa uvedenej pripomienky. Text zverejnenej správy o hodnotení nie je možné upravovať.

„3. Seizmická územia pre stavebné účely sa v súčasnosti posudzuje podľa normy STN EN1998-1 Navrhovanie konštrukcií na seizmickú odolnosť, Časť 1: Všeobecné pravidlá, seizmické zaťaženia a pravidlá pre budovy; STN EN 1998-1/N A/Z 1 Národná príloha Zmena 1 a STN EN 1998-1/NA/Z2 Národná príloha Zmeny 2. V súčasnosti sa na hodnotenie makroseizmického intenzity územia namiesto stupnice MSK-64 používa stupnica EMS-98. Tieto údaje je potrebné aktualizovať.“

Vyjadrenie MŽP SR: Berie sa na vedomie, ale tak ako MŽP SR uvádza vo vyjadreniach vyššie, text zverejnenej správy o hodnotení nie je možné upravovať.

„4. Odporúčame v dokumente uviesť, že v katastrálnom území Slavec sú situované dve úložiská ťažobného odpadu: odkaliská Slavec I a Slavec II, ktoré ešte neboli uzavreté podľa zákona č. 514/2008 Z. z. o nakladaní s odpadom z ťažobného priemyslu a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 514/2008 Z. z.“). Žiadame, aby navrhovateľ uviedol, či bude tieto úložiská využívať na ukladanie ťažobného odpadu, ktorý vznikne v procese realizácie navrhovanej činnosti (skrývka, technologicky nevhodná surovina pre chemicko technologické spracovanie, sialitická surovina typu terra-rossy a ílovcov), alebo určí miesto budúceho úložiska / úložisk ťažobného odpadu a následne bude postupovať podľa príslušných ustanovení zákona č. 514/2008 Z. z.“

Vyjadrenie MŽP SR: Akceptuje sa. Navrhovateľ doplnil požadovanú informáciu, cit.: „Odkaliská č.1 a č.2 ešte nemohli byť uzavreté, nakoľko sa realizuje ich rekultivácia v zmysle projektu. Z uvedeného vyplýva, že úložiská sa nebudú používať a po dokončení rekultivácie budú uzavreté v zmysle zákona č. 514/2008 Z. z. Pri ťažbe vysokopercenčného vápenca sa nepredpokladá vznik ťažobného odpadu. Skrývka v dobývacom priestore bola odstránená už v minulosti z toho dôvodu ani jej uskladnenie nie je odôvodnené. Vyťažená surovina bude zúžitkovaná celá bez vzniku ťažobného odpadu.“

VII. Odôvodnenie záverečného stanoviska

1. Odôvodnenie rozhodnutia vo veci

Záverečné stanovisko pre navrhovanú činnosť je vypracované podľa § 37 ods. 1 až 5 zákona na základe správy o hodnotení, stanovísk doručených k navrhovanej činnosti, záznamu zo spoločného verejného prerokovania navrhovanej činnosti a odborného posudku, vypracovaného podľa § 36 zákona. Pri hodnotení podkladov a vypracovaní záverečného

stanoviska sa postupovalo podľa ustanovení zákona.

MŽP SR zvažilo všetky možné riziká navrhovanej činnosti z hľadiska vplyvov na životné prostredie a zdravie obyvateľov a dospelo k záveru, že pri dodržaní ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, technologických postupov a podmienok uvedených v odbornom posudku a záverečnom stanovisku nebude mať navrhovaná činnosť negatívny vplyv na jednotlivé zložky životného prostredia a zdravie obyvateľov.

V priebehu procesu posudzovania vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie sa nezistili také skutočnosti, ktoré by po realizácii opatrení a podmienok, uvedených v záverečnom stanovisku, závažným spôsobom ohrozovali niektorú zo zložiek životného prostredia alebo zdravie obyvateľov.

Zo získaných výsledkov jednotlivých odborných štúdií a analýz vyplýva, že sa nepredpokladajú také negatívne vplyvy, ktoré by mali za následok významné zhoršenie súčasného stavu životného prostredia a zdravia obyvateľov v záujmovom území oproti súčasnému stavu a ktoré by boli prekážkou realizácie navrhovanej činnosti v realizačnom variante pri dodržaní všetkých navrhovaných opatrení uvedených v časti VI. 3. tohto záverečného stanoviska.

Na MŽP SR bolo v priebehu posudzovania vplyvov navrhovanej činnosti doručených celkovo 8 písomných stanovísk, záznam zo spoločného verejného prerokovania navrhovanej činnosti, doplnujúce informácie navrhovateľa a odborný posudok podľa § 36 zákona.

Súhlas s realizáciou navrhovanej činnosti možno odôvodniť aj skutočnosťou, že navrhovaná činnosť, dobývanie vysokopercentného vápenca bude pokračovať v určenom DP dobývacom priestore, v blízkosti vápenky, v ktorej bude 60 % suroviny spracovaná.

V rámci procesu posudzovania vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie podľa zákona boli zhodnotené tie vplyvy na životné prostredie a zdravie obyvateľstva, ktoré bolo možné v tomto štádiu poznania predpokladať.

2. Odôvodnenie akceptovania alebo neakceptovania predložených písomných stanovísk k správe o hodnotení doručených podľa § 35 zákona vrátane odôvodnených písomných pripomienok, ktoré boli doručené dotknutou verejnosťou.

Stanoviská dotknutých orgánov a vyjadrení jednotlivých odborov Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky, doručené k správe o hodnotení boli súhlasné, podmienené dodržiavaním platných právnych predpisov a navrhnutých opatrení a aj požadujúce doplnenie informácií. MŽP SR požiadalo navrhovateľa listom č. 764/2022-1.7./mo, 10365/2022 zo dňa 21. 02. 2022 o poskytnutie doplnujúcich informácií podľa § 35 ods. 5 zákona. Navrhovateľ poskytol doplnujúce informácie listom č. 329/22 zo dňa 12. 05. 2022, doručeným na MŽP SR dňa 13. 05. 2022. MŽP SR požiadalo listom č. 764/2022-1.7./mo, 28339/2022 zo dňa 20. 05. 2022 o vyjadrenie k doplnujúcim informáciám navrhovateľa Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, sekciu ochrany prírody a biodiverzity, odbor štátnej správy ochrany prírody a krajiny, ktoré následne vo svojom stanovisku k doplnujúcim informáciám navrhovateľa (list č. 34435/2022 zo dňa 17. 06. 2022) uviedlo, že považuje objasnenie pripomienok za splnené a akceptovateľné a odporúčalo návrh a realizáciu opatrení konzultovať so ŠOP SR - so Správou NP Slovenský kras. Všetky doručené stanoviská boli akceptované. K správe o hodnotení nebolo doručené žiadne stanovisko dotknutej verejnosti. Vyhodnotenie všetkých pripomienok je uvedené v kapitole VI. 5. tohto záverečného stanoviska.

MŽP SR listom č. 764/2022-1.7./mo, 69998/2022 zo dňa 30. 11. 2022 podľa § 33 ods. 2 správneho poriadku oboznámilo účastníkov konania, že zhromaždilo rozhodujúce podklady na vydanie záverečného stanoviska a že majú právo sa s podkladmi na vydanie záverečného stanoviska oboznámiť a následne sa k nim, ako aj k spôsobu ich zistenia, vyjadriť

pred vydaním záverečného stanoviska, prípadne navrhnúť ich doplnenie. Možnosť nahliadnuť do spisu nevyužil žiadny účastník konania.

VIII. POTVRDENIE SPRÁVNOSTI ÚDAJOV

1. Spracovatelia záverečného stanoviska

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky
Sekcia posudzovania vplyvov na životné prostredie
Odbor posudzovania vplyvov na životné prostredie
RNDr. Milena Okoličányiová

2. Potvrdenie správnosti údajov

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky
Sekcia posudzovania vplyvov na životné prostredie
Odbor posudzovania vplyvov na životné prostredie
Ing. Tibor Németh
Poverený vykonávaním funkcie riaditeľa odboru

3. Miesto a dátum vydania záverečného stanoviska

Bratislava, 24. 03. 2023

IX. INFORMÁCIA PRE POVOĽUJÚCI ORGÁN O DOTKNUTEJ VEREJNOSTI

Dotknutá verejnosť je podľa § 3 písm. s) zákona verejnosť, ktorá je dotknutá alebo pravdepodobne dotknutá konaním týkajúcim sa životného prostredia, alebo má záujem na takomto konaní; platí, že mimovládna organizácia podporujúca ochranu životného prostredia a spĺňajúca požiadavky ustanovené v zákone má záujem na takom konaní.

Dotknutá verejnosť má podľa § 24 ods. 2 zákona postavenie účastníka v konaniach uvedených v tretej časti zákona a následne postavenie účastníka v povoľovacom konaní k navrhovanej činnosti, ak uplatní postup podľa § 24 ods. 3 alebo ods. 4 zákona, t. j. prejaví záujem na navrhovanej činnosti a na konaní o jej povolení podaním odôvodneného písomného stanoviska k zámeru podľa § 23 ods. 4, odôvodnených pripomienok k rozsahu hodnotenia navrhovanej činnosti podľa § 30 ods. 6, odôvodneného písomného stanoviska k správe o hodnotení činnosti podľa § 35 ods. 2, alebo podaním odvolania proti záverečnému stanovisku podľa § 24 ods. 4, ak jej účasť v konaní už nevyplýva z § 14 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov.

V procese posudzovania vplyvov navrhovanej činnosti nebola identifikovaná dotknutá verejnosť podľa § 24 zákona.

X. POUČENIE O ODVOLANÍ

1. Údaj, či je záverečné stanovisko konečným rozhodnutím alebo či sa proti nemu možno odvolať

Záverečné stanovisko je podľa § 37 zákona rozhodnutie, ktoré je záväzné pre ďalšie povoľovacie konanie. Právoplatnosťou záverečného stanoviska vzniká oprávnenie navrhovateľa navrhovanej činnosti, podať návrh na začatie povoľovacieho konania k navrhovanej činnosti alebo jej zmene vo variante odsúhlasenom príslušným orgánom v záverečnom stanovisku.

Proti tomuto rozhodnutiu možno podať rozklad podľa § 61 ods. 1 správneho poriadku. Verejnosť má podľa § 24 ods. 4 zákona právo podať rozklad proti záverečnému stanovisku aj vtedy, ak nebola účastníkom konania o vydaní záverečného stanoviska.

2. V akej lehote, na ktorý orgán a kde možno podať odvolanie

Rozklad možno podať na Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, Námestie Ľudovíta Štúra 1, 812 35 Bratislava, v lehote do 15 dní odo dňa oznámenia doručením písomného vyhotovenia záverečného stanoviska účastníkovi konania.

V prípade verejnosti podľa § 24 ods. 4 zákona sa za deň doručenia záverečného stanoviska považuje pätnásť deň zverejnenia záverečného stanoviska príslušným orgánom podľa § 37 ods. 7 zákona.

3. Údaj, či záverečné stanovisko možno preskúmať súdom

Toto záverečné stanovisko je preskúmateľné súdom podľa zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok po vyčerpaní riadnych opravných prostriedkov, ktoré sa preň pripúšťajú.

Rozdeľovník

Doručuje sa (elektronicky):

1. ENVICONSULT spol. s r.o., Obežná 7, 010 08 Žilina
2. Obec Slavec, Slavec 109, 049 11 Slavec
3. Obec Plešivec, Čsl. Armády 1, 049 11 Plešivec
4. Obvodný banský úrad v Košiciach, Timonova 23, 041 57 Košice
5. Okresný úrad Rožňava, odbor starostlivosti o životné prostredie, Ernesta Rótha 531/30, 048 01 Rožňava
6. Okresný úrad Rožňava, odbor krízového riadenia, Špitálska 3, 048 01 Rožňava
7. Okresný úrad Rožňava, odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií, Janka Kráľa 1902/1, 048 01 Rožňava
8. Okresný úrad Rožňava, odbor pozemkový a lesný, Ernesta Rótha 531/30, 048 01 Rožňava
9. Okresný úrad Košice, odbor starostlivosti o životné prostredie, oddelenie štátnej správy vôd a vybraných zložiek životného prostredia kraja, Komenského 52, 040 01 Košice
10. Okresné riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru v Rožňave, Šafárikova 63, 048 01 Rožňava
11. Regionálny úrad verejného zdravotníctva zo sídlom v Rožňave, Špitálska 3, 048 01 Rožňava
12. Úrad Košického samosprávneho kraja, Námestie Maratónu mieru 1, 042 66 Košice
13. Ministerstvo obrany Slovenskej republiky, Kutuzovova 8, 832 47 Bratislava
14. Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky, sekcia energetiky, odbor energetickej a surovinovej politiky, Mlynské nivy 44/a, 827 15 Bratislava 212
15. Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, sekcia geológie a prírodných zdrojov, TU
16. Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, sekcia ochrany prírody a biodiverzity, TU
17. Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, sekcia vôd, TU